

رویکردی آسیب‌شناختی به فرهنگ پژوهش معلمان بر اساس روش تحلیل ریشه‌ای علت‌ها (RCA)

کیومرث احمدی

استادیار، گروه مدیریت، واحد سنج، دانشگاه آزاد اسلامی، سنج، ایران (نویسنده مسئول)
ahmadi.kumars@gmail.com

میلا فخرایی

استادیار، گروه مدیریت، واحد قروه، دانشگاه آزاد اسلامی، قروه، ایران
m.fakhraei.m@gmail.com

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۱۰/۰۹

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۴/۲۰

چکیده

پژوهش یکی از اساسی‌ترین نیازها برای نیل به پیشرفت و توسعه همه‌جانبه‌ی یک کشور است و قدرت و استقلال هر کشوری بر پژوهش و تولید علم استوار است. نهادینه شدن پژوهش می‌تواند باهم افزایی اندیشه‌ها موجب تعالی آموزش و پرورش و در یک کلام توسعه‌ی همه‌جانبه شود. آموزش و پرورش زمینه‌ساز رشد فکری و اخلاقی انسان‌های یک جامعه پویا است و معلم به‌عنوان یکی از ارکان مهم آموزش و پرورش دارای نقش بسیار حساسی است. هرگونه تغییر و تحول بنیادین در ساختار این نهاد اجتماعی به امر پژوهش در حوزه تعلیم و تربیت کشور بستگی دارد و مادام که آموزش و پرورش از تحقیق و پژوهش بهره‌مند گردد، این نهاد رو به رشد و تعالی می‌رود. مهارت پژوهشی از مهارت‌ها و توانمندی‌های کلیدی معلمان قرن بیست و یکم است. فکر نو و عمل کارساز، باید از میان خود معلمان برخیزد؛ چون خود آن‌ها مصرف‌کننده اندیشه‌های تربیتی هستند، پس چه بهتر که خود در تولید این اندیشه‌ها سهیم باشند. همچنین آگاهی از موانع پژوهش و آسیب‌شناسی ریشه‌ای آن در جهت برنامه‌ریزی‌های مؤثر به‌منظور ارتقای کمی و کیفی پژوهش، اهتمام در جهت اشاعه فرهنگ پژوهش و ارتقاء جایگاه آن ضروری به نظر می‌رسد و بایستی با یک دید نظام‌مند به مسئله پژوهش و مشکلات آن پرداخته شود. هدف این پژوهش شناسایی آسیب‌های فرهنگ پژوهش در بین معلمان استان کردستان است. این پژوهش از نظر راهبرد، کیفی و با توجه به اینکه به دنبال کشف آسیب‌ها و موانع فرهنگ پژوهش است هدف آن اکتشافی و از روش تحلیل مضمون استفاده شده است. در ابتدا آسیب‌های مدنظر از مصاحبه‌ها با تعداد شانزده نفر از خبرگان دانشگاهی و سازمانی شامل معلمان به روش نمونه‌گیری نظری استخراج و در نهایت سه مضمون سازمان دهنده عوامل ساختاری، عوامل زمینه‌ای و عوامل رفتاری و ۵۶ مضمون پایه احصا شد. پیشنهاد می‌شود علاقه معلمان به فعالیت‌های پژوهشی را معادل پیشرفت کیفیت آموزش و پرورش و در نتیجه ترقی کشور دانست. برای ارتقای کیفیت تعلیم و تربیت و اثربخشی آموزشی باید مهارت‌ها و توانمندی‌های لازم در معلمان تقویت شود. اگر پژوهش در بین معلمان نهادینه شود می‌تواند سبب ایجاد تغییر بنیادی در روش‌ها و الگوهای آموزشی، غنا بخشی محیط آموزشی و ساختار آموزش و پرورش و موجب تعالی و تکامل علمی و مهارتی معلمان شود و استعدادها و خلاقیت‌های فردی را به نوآوری مبدل سازد.

واژه‌های کلیدی: فرهنگ پژوهش، تحلیل علل ریشه‌ای، عوامل ساختاری، عوامل رفتاری، عوامل زمینه‌ای.

۱- مقدمه

رسیدن ایران به قدرت برتر علمی منطقه در سال ۱۴۰۴ از اهداف سند چشم‌انداز بیست‌ساله نظام جمهوری اسلامی است. این هدف والا نیازمند فراهم شدن زمینه‌ها و شرایط متعددی از قبیل مدیریت صحیح در عرصه پژوهشی، پشتیبانی و حمایت از نیروهای متخصص، گرایش نظام آموزشی به سمت پژوهش‌پروری است. پیشرفت همه‌جانبه در جامعه در هر شرایطی مرهون تفکر، اندیشه، پژوهش و رشد علمی و تحقیقاتی نظام آموزشی آن جامعه است (ابتکار، ۱۳۸۱، ۴۸). جهان در هزاره سوم، با تغییرات گسترده‌ای روبرو است، این تغییرات با سرعت روزافزونی تمامی عرصه‌های زندگی بشری را تحت تأثیر قرار داده است و در جهانی این‌چنین متحول، گام برداشتن در عرصه انقلاب علمی باشد بیش از هر چیز در گرو توجه به پژوهش، تحقیق و توسعه در جامعه است (دریا پور و همکاران، ۱۳۹۹). با ورود به این هزاره، نظام‌های آموزشی مانند سایر نهادها درگیر تحولات عظیمی گردید و با انفجار دانش و اطلاعات روبرو شد؛ نظام آموزشی هر کشور به‌عنوان یک نظام پویا و هدمند، در تولید و رشد علمی نقش بسزا و سازنده‌ای را ایفا می‌کند و درصد افزایش تولید دانش است (ابوطالبی، ۱۳۹۹). امروزه این اندیشه پا گرفته که اگر جامعه‌ای بخواهد نظام اقتصادی، صنعتی، سیاسی و اجتماعی خویش را دگرگون سازد و آن را با بایستگی‌ها و نیازمندی‌های نوین سازگار کند، ناگزیر است سیاستی همسو نگر در توسعه نیروی انسانی داشته باشد و این امر شدنی نیست مگر اینکه ابزار کار در نظام تعلیم و تربیت فراهم شود (White and Deevy, 2020). نظام آموزش‌وپرورش می‌بایست از نظامی پویا برخوردار باشد و به‌عنوان کلید فتح آینده، انسان‌های فردا را تربیت کند و نسل امروز را برای زندگی در جامعه‌ی فردا آماده سازد.

اصولاً هر نوع پیشرفت و توسعه ارتباط مستقیمی با تحقیقات علمی دارد و رشد و توسعه کشورهای پیشرفته در نتیجه سرمایه‌گذاری در بخش پژوهش است (Jessica et al, 2019). پژوهش خوب زاینده آموزش خوب است؛ از آنجاکه توسعه‌ی کشورها از مسیر تحقیق و پژوهش می‌گذرد و بسیاری از پیشرفت‌های جوامع مختلف را به فرهنگ آن‌ها منتسب می‌کنند، لزوم ایجاد و تقویت فرهنگ پژوهش، برای بهبود وضعیت پژوهش کشور ضروری به نظر می‌رسد (زواره‌ای و همکاران، ۱۳۹۰). اگر پژوهش در بین معلمان نهادینه شود می‌تواند تغییر بنیادی در روش‌ها و الگوهای آموزشی ایجاد نماید، محیط آموزشی را غنا بخشد، موجب تعالی و تکامل علمی و مهارتی معلم شود و استعدادها و خلاقیت‌های فردی را به

نوآوری مبدل سازد (آهون و آهون، ۱۳۹۶). از آنجایی که نظام آموزش‌وپرورش تربیت افراد حرفه‌ای جامعه را برای سازمان‌ها و نهادها بر عهده دارد و بر مغز و فکر انسان‌ها که بالاترین سرمایه هستند سروکار دارد، تحقیق و پژوهش در آن ضروری است. بدون تردید باید علاقه معلمان به فعالیت‌های پژوهشی را معادل پیشرفت کیفیت آموزش‌وپرورش و در نتیجه ترقی کشور دانست (حسینی و همکاران، ۱۳۹۳). با توجه به این‌که پژوهش سنگ زیربنای توسعه در یک جامعه است، یافتن بهترین شیوه‌ی ارائه یک مفهوم علمی در عرصه تعلیم و تربیت از جمله مصادیق و مواردی هستند که فعالیت‌های پژوهشی را ایجاب می‌کند (آراسته خو و محمودی‌راد، ۱۳۸۲، ۷). علم پژوهش در جامعه ایران اسلامی به‌ویژه در آموزش‌وپرورش علاوه بر اصول، روش و ابزارهای پژوهش، دارای الزاماتی است که بدون آن امکان انجام تحقیقات و شناخت دقیق مسائل وجود نخواهد داشت. یکی از این الزامات زمینه‌سازی بستر ساختار فرهنگی در هر جامعه و نهاد هست به‌نحوی که اشاعه فرهنگ علمی و پژوهشی در نهاد آموزش‌وپرورش منجر به بهبود در سرعت بخشی به پژوهش‌های آموزش‌وپرورش گردد. بسیاری از نهادهای دنیا رسالت خود را از آموزش محوری به‌سوی پژوهش محوری تغییر دادند. (قورچیان و همکاران، ۱۳۸۸)؛ بنابراین، هم تربیت پژوهشگر در جامعه مهم است و هم ترویج فرهنگ پژوهشی و هم ایجاد سازمان‌ها و نهادهایی که به این مهم می‌پردازند. لذا آگاهی از موانع پژوهش جهت برنامه‌ریزی‌های مؤثر به‌منظور ارتقای کمی و کیفی پژوهش در آموزش‌وپرورش ضروری به نظر می‌رسد و بایستی با یک دید سامانمند به مسئله پژوهش و مشکلات آن پرداخته شود. امروزه بار مسئولیت سنگین گسترش فرهنگ پژوهش در سطح جامعه بر دوش معلمان است. البته معلمان هم بدون زمینه و شرایط لازم و کافی نمی‌توانند کاری در زمینه گسترش تفکر پژوهشی و پژوهشگری پیش ببرند؛ بنابراین پیش از آنکه معلمان در امر پژوهش نقش داشته باشند ابتدا باید فرهنگ پژوهش در میان آن‌ها به‌اندازه کافی گسترش یابد و همه‌گیر شود (رضوی و عباس زاده، ۱۳۹۴). پژوهشگران دریافته‌اند که پژوهش یک رفتار قابل یادگیری و آموزش است و فرهنگ پژوهش ساختاری است که به ما اجازه می‌دهد تا این فعالیت را درک و ارزیابی کند (Jason et al, 2020). مطالعه پیش‌سینه پژوهش نشان می‌دهد بسیاری از صاحب‌نظران بر این باورند که پژوهش نقشی بارز و ارزشمند در حل مسائل امروزه آموزش‌وپرورش دارد (تقوایی یزدی، ۱۳۹۹). بررسی این موضوع از چهار منظر حائز اهمیت است؛ اول آنکه توسعه پایدار حاصل نمی‌شود مگر با اجرای پژوهش‌های کاربردی که بتواند سیاست‌ها، مقررات و

- چه آسیب‌هایی در حوزه پژوهش معلمان استان کردستان وجود است؟
- چگونه این آسیب‌ها در حوزه پژوهش معلمان استان کردستان شکل گرفته‌اند؟
- چرا این آسیب‌ها در حوزه پژوهش معلمان استان کردستان وجود دارد؟

۱-۱- فرهنگ

فرهنگ؛ نام‌ری‌ترین و آشکارترین بخش زندگی انسان است؛ نام‌ری بودن از این جهت که یک مقوله درونی است و با نظام ارزشی نهادینه‌شده در وجود آدمی ارتباط تنگاتنگ دارد. می‌توان گفت که ارزش‌ها درونی‌ترین و مبنایی‌ترین عنصر فرهنگ را تشکیل می‌دهند و همه رفتارها و حالات فرد و جامعه از آن‌ها ریشه می‌گیرد (سبحانی نژاد و منافی، ۱۳۹۰). فرهنگ در هر جامعه به‌مثابه روح در پیکر است که موجب حیات و بقای جامعه می‌شود. در یک جامعه نمود و جایگاه خاص برای فرهنگ نمی‌توان تعیین کرد، بلکه باید گفت، فرهنگ در همه اجزا و عناصر زندگی اجتماعی جاری است و هیچ فعالیتی در انسان بدون فرهنگ نیست (منافی شرف‌آباد و زمانی، ۱۳۹۲). زندگی بشر در عصر حاضر، بیش از هر دوره دیگر، با پدیده فرهنگ نسبت دارد. حضرت امام خمینی (ره) نیز به‌عنوان معمار بزرگ انقلاب اسلامی ایران، همواره بر اهمیت و ضرورت توسعه فرهنگ تأکید فراوان داشته‌اند (جبارزاده و همکاران، ۱۳۸۹). دستگاه آموزش و پرورش نیز شاخص‌ترین و بارزترین جلوه فرهنگ هر جامعه به شمار می‌آید و همان علمی است که توسط نسل‌های پیشین بر افرادی که هنوز آماده زندگی اجتماعی نیستند اعمال می‌شود و هدف آن پیدا کردن و پروراندن آن دسته از حالات جسمانی، اخلاقی و فرهنگی که جامعه به‌طور کل از او انتظار دارد (منافی شرف‌آباد و زمانی، ۱۳۹۲).

۱-۲- پژوهش

امروزه پژوهش را یک امر فردی و شخصی نمی‌دانند، بلکه پدیده‌ای جمعی و واقعیتهای اجتماعی است که در آن اجزا و عناصر عدیده‌ای نظیر موضوع، متولی، مجری، مدیر پژوهش، پژوهشگر، بودجه و امکانات، نهادها و تشکیلات پژوهشی در تعامل با یکدیگر قرار می‌گیرند و نظام تحقیقاتی کشور را به وجود می‌آورند. یونسکو پژوهش را این‌گونه تعریف می‌کند: «یک کار نظام‌مند و خلاق که به‌منظور افزایش و بهبود شناخت بشر، فرهنگ و جامعه انجام می‌شود». در این تعریف چهار ویژگی خلاقیت، نوآوری، به‌کارگیری روش‌های علمی و ایجاد دانش

شیوه حاکمیت ساختارهای سازمانی را تغییر دهد؛ دوم، توانایی پژوهش، پذیرش و کاربرد آن در جهت ارتقای سواد رهبران و مدیران از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است؛ سوم، بروز فرهنگ پژوهش در سازمان مستلزم کاربرد روش‌های اجرایی برای مطالعه، مشاوره، آموزش‌های حرفه‌ای و زیرساختی است؛ چهارم، خصوصیات فردی افراد مانند توانایی‌ها، انگیزه‌ها، توانایی کار مشارکتی و گروه کاری در گروه‌های پژوهشی و کاربردی امری ضروری است (Slade et al, 2018). اگر پژوهشی صورت نگیرد، دانش بشری افزایش نخواهد یافت و دچار سکون و رکود خواهد شد. بدون انجام پژوهش، امور آموزشی نیز از پویایی و نشاط لازم برخوردار نخواهد بود؛ از این رو یکی از عوامل اساسی پیشرفت در کشورهای توسعه‌یافته، توجه خاص به امر پژوهش است. علیرغم اهمیت بررسی، تحلیل و واکاوی کمی- کیفی محتواها، ساختارها و رفتارهای رایج در حوزه آموزش و پرورش اما استقبال چندانی به آن نمی‌شود و میزان پژوهشگری معلمان در سطح اقلانگ‌کننده‌ای نیست که لازم است دلایل و علل این پژوهش‌گری معلمان آسیب‌شناسی گردد. در فرآیند آسیب‌شناسی، علت جستجو می‌شود و سعی بر آن است که مشخص شود چه عواملی سبب بروز مشکلات موجود می‌شود و چه تغییراتی برای ساماندهی این امور ضروری است (فرهنگی، ۱۳۷۹). این پژوهش در جستجوی شناسایی ریشه‌ها و آسیب- شناسی فرهنگ پژوهش با استفاده از روش تحلیل ریشه‌ای علل در بین معلمان است. تحلیل ریشه‌ای علل، فرایند بررسی و تحقیق ساختاریافته‌ای است که هدفش شناختن علت‌های واقعی یک مسئله و پیدا نمودن راه‌هایی جهت حذف این علل هست که این علت ریشه‌ای اگر برطرف گردد احتمال دارد تا مسئله شناسایی، حذف و اصلاح گردد یا این‌که میزان وقوع آن تا حد چشمگیری کاهش یابد. یافته‌های پژوهشی در شناسایی نقاط کور و موقعیت‌های مبهم و نامشخص به برنامه‌ریزان و سایر عوامل نظام آموزشی کمک قابل توجهی می‌کند و موجب می‌گردد تا آنان با بینشی وسیع‌تر و عمیق‌تر درباره برنامه‌های آموزشی اظهارنظر و تصمیم‌گیری کنند. همچنین مجریان نظام می‌توانند با استفاده از فعالیت‌های پژوهشی میزان کارآمدی اجزای مختلف فعالیت‌هایشان را مشخص کرده و از این طریق در تکمیل و اصلاح آن بکوشند؛ چراکه هدف اصلی پژوهش در آموزش و پرورش، کشف حقیقت‌های تازه و استفاده از آن در حل مسائل عمدهٔ تعلیم و تربیت و شناسایی آسیب‌های ریشه‌ای (ساختاری، رفتاری و زمینه‌ای) فرهنگ پژوهش در بین معلمان استان کردستان با تحلیل علل ریشه‌ای است و بر همین اساس به سؤالات زیر پاسخ داده می‌شود:

به‌عنوان عاملان محوری توسعه باید برای عمل خود تمایل داشته باشند. این تمایل که با قدرت انتخاب همراه است و در عمل پس از انتخاب به منصف ظهور می‌رسد، باید شرایط ایجاد تمایل در انسان را داشته باشد (حسین‌زهی و همکاران، ۱۳۹۵).

برای فرهنگ پژوهش سه سطح در نظر گرفته می‌شود که تعریف هر کدام به‌صورت زیر مدنظر است:

۱) فرهنگ پژوهش در سطح مدیران عالی جامعه: میزان توجه به امر پژوهش در برنامه‌ریزی‌ها و تصمیم‌گیری‌ها (مانند اختصاص بودجه به پژوهش به‌عنوان درصدی از تولید ناخالص داخلی).

۲) فرهنگ پژوهش در سطح مدیران دستگاه‌های اجرایی دولتی و خصوصی: میزان توجه به امر پژوهش از طریق اجرای طرح‌های تحقیقاتی و استفاده از نتایج تحقیقات (مانند تسهیل روند تصویب طرح‌ها و پرداخت هزینه‌ها و حق‌الزحمه‌های پژوهشگران).

۳) فرهنگ پژوهش در سطح کل جامعه: میزان توجه به امر پژوهش از طریق اهمیت دادن به پژوهش مانند همکاری و دقت در تکمیل پرسشنامه‌های تحقیقاتی که توسط پژوهشگران ارائه می‌شود (صالح عاشق‌آبادی، ۱۳۹۷).

۱-۴- آسیب‌شناسی

آسیب‌شناسی اصطلاحی در رشته‌های علوم پزشکی، روانشناسی و جامعه‌شناسی و در واقع ترجمه اصطلاح پاتولوژی به معنای شناخت علل و عوامل آسیب و درد است (آراسته خو، ۱۳۸۷، ۴۱). آسیب‌شناسی فرایندی نظام‌مند از جمع‌آوری داده‌ها به‌منظور تعامل اثربخش و سودمند در راستای حل مشکلات، چالش‌ها، فشارها و محدودیت‌های محیطی در سازمان است (Tietze and Nadin, 2011). این فرآیند با مشاهده عوارض آسیب آغاز می‌شود و با شناخت اجزا و عناصر یک مسئله و بازنمایی شبکه روابط و ارتباط آن اجزا و کنش و واکنش درونی و بیرونی صورت می‌گیرد و می‌توان به تصویری کلی از آن مسئله و تأثیرات آن پی برد (جهانگیر فرد و سلمان، ۱۳۸۹). مسئله‌شناسی سبب می‌شود برنامه ریزان بتوانند برخی از مسائل و آسیب‌ها را مدیریت کنند و برخی دیگر را تضعیف نمایند؛ از پراکنده‌کاری، سطحی‌نگری و بلندپروازی‌های غیرواقعی‌بینانه در مقابله با مسائل و آسیب‌های فرهنگی می‌کاهد (کمربینگی و رشیدی، ۱۳۹۴). استفاده از اطلاعات حاصل از آسیب‌شناسی و تفسیر آن به‌ویژه در رویکردهای نوین توسعه منابع انسانی مانند مداخله فعال در یادگیری به‌عنوان راهنمایی برای انطباق و

جدید وجود دارد. این ویژگی‌ها باعث می‌شود که یک جامعه پژوهش محور، به‌سوی رشد و توسعه گام بردارد (زواری و همکاران، ۱۳۹۰). همچنین در تعریف پژوهش برخورد متدیک با مسائل و پدیده‌ها بیان شده است. پژوهش، به معنای عام، بررسی یا کاوشی سخت‌کوشانه و به معنای خاص، تحقیق و تجربه‌ای جامع باهدف کشف واقعیت‌های نو و تفسیر درست این واقعیت‌ها، تجدیدنظر در نتیجه‌گیری‌ها، نظریه‌ها و قوانین پذیرفته‌شده در پرتو واقعیت‌های کشف‌شده و به‌کارگیری عملی نتیجه‌گیری‌ها، نظریه‌ها و قوانین جدید است. به‌عبارت‌دیگر، پژوهش فعالیتی منسجم برای رسیدن به شناختی روشن‌تر از مفاهیم پیرامون ماست (صدری، ۱۳۷۳). ارکان استراتژیک رشد و توسعه جامعه شامل نظام آموزشی، نظام تولید، نظام تکنولوژی، نظام برنامه‌ریزی و نظام پژوهشی است که بدون پژوهش رشد نظام‌های دیگر امکان‌پذیر نخواهد بود (دلاور، ۱۳۷۴). موفقیت و توسعه پژوهش در هر جامعه نیازمند گسترش رویکرد پژوهشی در آن جامعه است. منظور از رویکرد پژوهشی نگاهی مبتنی بر پژوهش نسبت به موضوع‌های مختلف هست (رفیع پور، ۱۳۸۱).

۱-۳- فرهنگ پژوهش

پژوهش دارای فرهنگ خاص خویش است و ریشه در طبیعت اولیه انسانی دارد طبیعتی که خداوند در خلقت بشر نهاده و کمتر دستخوش تغییر اجتماعی و فرهنگی قرار گرفته است. این طبیعت از پرسش و جستجوگری که در کودک وجود دارد، آغاز می‌شود تا به مرحله متعالی آن که خرد شدن در پدیده‌ها و تکه‌تکه کردن اجزا در آزمایشگاه و سرانجام در کل دیدن آن‌ها به‌منظور درک کامل پدیده‌هاست، می‌رسد (خورشیدی، ۱۳۸۳). مقصود از فرهنگ پژوهش استقرار بخشیدن به ارزش‌ها است تا قدر و منزلت پژوهش، پژوهشگر و مدیریت پژوهش که شاخص یک جامعه متعالی است، کشف شود (رضایی و همکاران، ۱۳۹۰). فرهنگ و تفکر پژوهشی به مجموعه الگوهای رفتاری یک فرد پژوهشگر گفته می‌شود که شامل دانش، عقاید، هنر، اخلاق، آداب و هرگونه عادت و توانایی ناشی از انگیزه علمی است که آن‌ها را به‌عنوان عضوی از جامعه علمی از روح جستجوگری و عقل نقاد و عقل جمعی کسب می‌کند. از شاخصه‌های این فرهنگ غنی عبارت‌اند از: تفکر نقاد، تفکر خلاق، ارزیابی، استنتاج، کاوشگری، تحلیل، روشمندی، طرح مسئله، حل مسئله، دانش کاربردی، استدلال، سؤال کردن و تجربه کردن. علمای توسعه فرهنگ، بیش از هر زمان دیگری به این باور رسیده‌اند که تا فرهنگ یک جامعه‌ای موافق با توسعه نباشد، پیشرفت و توسعه آن جامعه میسر نخواهد بود؛ زیرا انسان‌ها

هدایت تلاش‌های یادگیری فراگیران توصیه گردیده است (کرایگر و همکاران، ۲۰۱۵). در تعریف دیگر آسیب‌شناسی سازمانی، فرایند استفاده از مفاهیم و روش‌های علوم رفتاری به‌منظور تشریح وضعیت جاری سازمان‌ها و یافتن راه‌هایی برای افزایش اثربخشی آن‌ها تعریف شده است (Harrison, 2014).

سه وجه اصلی آسیب‌شناسی و کاربردهایی که برای تغییر و بهبود سازمان‌ها وجود دارد عبارت‌اند از:

(الف) فرایندها: کار با افراد یک سازمان برای برنامه‌ریزی یک مطالعه آسیب‌شناسی، اجرای آن و اخذ بازخورد از نتایج حاصله
(ب) الگوسازی: استفاده از الگوها برای تعیین چارچوب مسئله، هدایت مسیر گردآوری داده‌ها، شناسایی شرایط بنیادی مسئله و سازمان‌دهی بازخوردها (ج) روش‌ها: فنونی جهت گردآوری، تجزیه و تحلیل و خلاصه نمودن داده‌های آسیب‌شناسی (Harrison, 2005). آسیب‌شناسی، این امکان را برای مدیران فراهم می‌آورد که پیوسته آسیب‌ها و معضلات جاری سازمان را پایش نمایند و از بحرانی شدن محیط سازمان ممانعت نمایند (شریفی، ۱۳۷۹). وظیفه مطالعات عرضه‌یابی، تهیه اطلاعات لازم به‌منظور تصمیم‌گیری و ارائه پیشنهادها و راه‌کارهایی برای حل مشکلات است. فرایند عرضه‌یابی سازمانی حل مسئله را در برنمی‌گیرد، اما برای حل مسئله راهکار پیشنهاد می‌کند (خادمی اسلام و همکاران، ۱۳۸۴). در حال حاضر، الگوهای بسیاری در خصوص آسیب‌شناسی/عرضه‌یابی سازمانی وجود دارد که از آن جمله می‌توان الگوی جامع ارزیابی و پایش نظام و فرایند آموزش سازمانی (سلطانی، ۱۳۸۸)، الگوی ارزشیابی آموزشی (استافل بیم و همکاران، ۱۹۷۱)، الگوی تعالی آموزش کارکنان (پیدایی و نوری، ۱۳۸۹)، استاندارد توسعه گر کارکنان موسسه استاندارد، کیفیت و خلاقیت سنگاپور (سلطانی، ۱۳۸۵)، مدیریت منابع انسانی با رویکرد عرضه‌یابی مالکوم بالدريج (محققر و همکاران، ۱۳۹۰)، الگوی شش جعبه وایس برد (رحیمی و همکاران، ۱۳۸۹)، الگوی علی تغییر و عملکرد سازمانی بورک و لیتوین به نقل از دی (پوفی، ۲۰۰۲)، ارزشیابی برنامه‌های آموزشی مدل کرک پاتریک (باتس، ۲۰۰۴، ۳۴) و ... نام برد (کوچکسرای و همکاران، ۱۳۹۴).

بر همین اساس با توجه به موضوع پژوهش به‌اختصار به توضیح مدل‌های استفاده‌شده می‌پردازیم:

مدل تحلیل سه‌شاخگی

مدل سه‌شاخگی در طبقه‌بندی مدل‌ها از نوع مدل‌های منطقی است که بسیاری از مفاهیم و پدیده‌ها را می‌توان در قالب نظری سه‌شاخه (ساختار، رفتار و زمینه) موردبررسی، مطالعه و

تجزیه و تحلیل قرارداد. بر اساس این رویکرد مسائل و آسیب‌های اجتماعی و فرهنگی پژوهش را می‌توان از سه منظر ساختار، رفتار و زمینه موردبررسی قرارداد. علت نام‌گذاری این مدل به سه‌شاخگی آن است که ارتباط بین عوامل ساختاری، رفتاری و زمینه‌ای به‌گونه‌ای است که هیچ رویداد سازمانی نمی‌تواند خارج از تعامل این سه‌شاخه صورت گیرد. به‌عبارت‌دیگر، رابطه بین این سه‌شاخه یک رابطه تنگاتنگ بوده و در عمل از هم جدایی‌ناپذیرند (مقیمی، ۱۳۸۳، ۱۶۲).

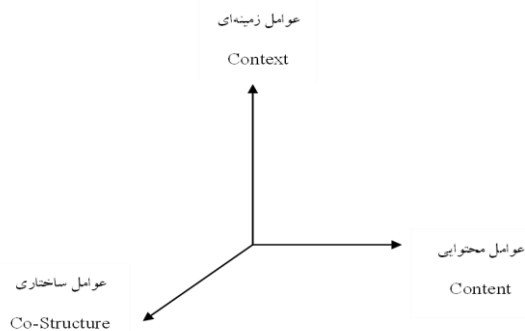
۱- شاخه ساختاری: علل و عواملی که ساختارهای سازمان را در معرض بحران قرار می‌دهند؛ آسیب‌های ساختاری نامیده می‌شوند. ساختارهای سازمانی مسیرها، کانال‌ها و ظرفی هستند که فرآیندها و عملیات سازمانی در آن‌ها جاری می‌شوند. شاخه ساختاری دربرگیرنده همه عناصر، عوامل و شرایط فیزیکی و غیرانسانی سازمان هست که بانظم، قاعده و ترتیب خاصی به‌هم‌پیوسته و چارچوب و قالب فیزیکی و مادی سازمان را می‌سازند. ابهام در اهداف، قوانین و مقررات، پراکندگی خط‌مشی‌ها و سیاست‌ها و ماهیت ساختارها و ... از جمله علل ساختاری هست (خنیر، ۱۳۸۴، ۱۲۸).

۲- شاخه محتوا یا رفتار: همانطور که اشاره شد ساختار به‌مثابه ظرف فعالیت‌ها و حرکات سازمانی است. محتوا یا مادهای که در ظرف سازمان می‌ریزد، همان کار یا رفتار انسان‌هاست. بنابراین محتوای اصلی سازمان را رفتار انسانی تشکیل می‌دهد و فعالیت‌ها و رفتارهای انسان نیز برای نیل به اهداف از قبل تعیین‌شده سازمانی انجام می‌پذیرند، در شناخت آسیب‌های رفتاری، کانون توجه به کارکردها و عملکردهاست و باید آن دسته از عواملی بررسی شود که کارکردهای سازمانی را مختل و یا عملکرد انسان‌ها را از حالت طبیعی منحرف کرده و سازمان را به‌طور کلی از رشد سالم بازمی‌دارند.

۳- شاخه زمینه یا محیط: شاخه زمینه در تئوری سه‌شاخگی و در آسیب‌شناسی سازمانی جایگاه خاصی دارد. اولاً مهم‌ترین ویژگی، اهمیت وسعت و قدمت این شاخه نسبت به شاخه‌های ساختار و محتوا است. در اهمیت زمینه و محیط همین بس که دوشاخه دیگر وجود و پیدا شدن خود را وابسته به شاخه محیط می‌دانند. اصلی‌ترین کار عوامل زمینه یا محیطی تنظیم روابط سازمان با سیستم‌های بالاتر از خود است. بنابراین، همه علل و عواملی که موجبات برقراری، تنظیم و واکنش به‌موقع و مناسب سازمان نسبت به سیستم‌های اصلی‌تر را فراهم می‌آورند، زمینه یا محیط نامیده می‌شوند (میرزایی، ۱۳۷۷، ۳۶۶).

که اگر برطرف گردد مسئله شناسایی شده یا به‌طور کامل حذف می‌شود باینکه میزان وقوع آن تا حد چشمگیری کاهش می‌یابد (Rooney, 2004). ابزار استفاده‌شده در این پژوهش ابزار پنج چرا هست. پنج چرا، ابزاری است که این امکان را می‌دهد تا با پرسیدن چراهای متوالی علت (علل) هر مسئله را شناسایی کند که شامل مراحل زیر است:

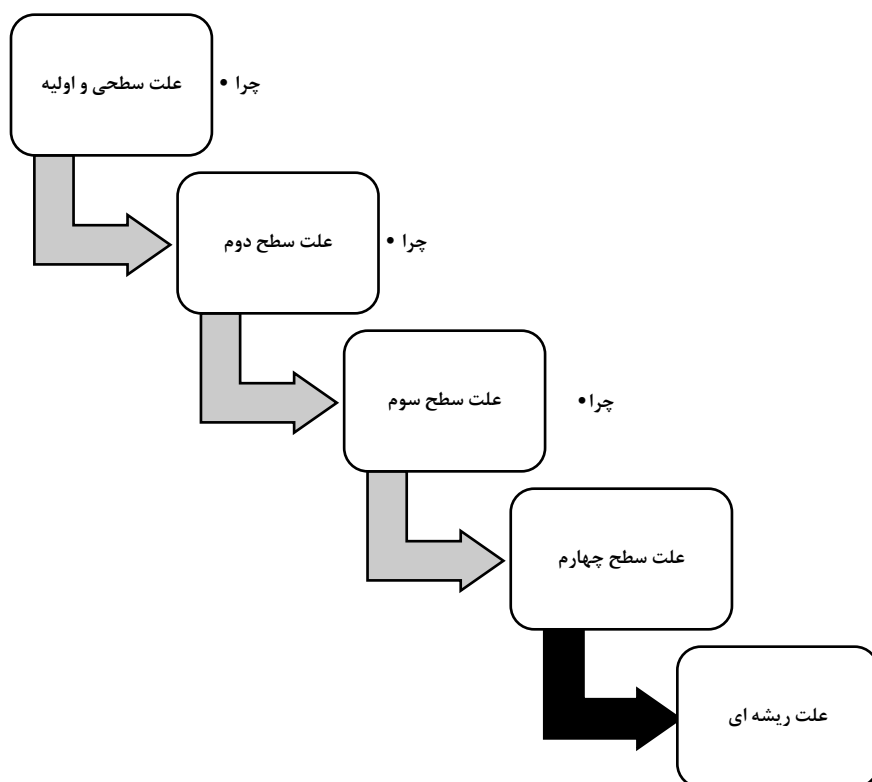
- ۱) مسئله به‌صورت مشخص نوشته شود.
- ۲) از اعضای پانل و یا خبرگان انتخابی پرسیده شود که چرا این اتفاق افتاده است
- ۳) اگر جواب این چرا "منبع و خاستگاه مسئله را مشخص نمود، سؤال "چرا" را مجدداً تکرار کرده و جواب آن نوشته شود.
- ۴) تعداد این چراها ممکن است از پنج بیشتر یا کمتر باشد (احمدی و همکاران، ۱۴۰۰).

شکل ۱- الگوی سه شاخکی (میرزایی، ۱۳۷۷، ۳۶۶).

تحلیل علل ریشه‌ای

تحلیل ریشه‌ای فرایند بررسی و تحقیق ساختاریافته‌ای است که هدفش شناختن علل واقعی یک مسئله و پیدا نمودن راه‌هایی جهت حذف این علل هست. به عبارتی علت ریشه‌ای علتی است

شکل ۲- فرایند انجام ۵whys (احمدی و همکاران، ۱۴۰۰).

مقالات زیادی نیز نوشته شده است. در جدول زیر می‌توان خلاصه‌ای از پژوهش‌های صورت گرفته را مشاهده کرد:

۱-۵- پیشینه پژوهش

در زمینه علل عدم گرایش معلمان به پژوهش و راه‌های ترغیب آنان به این امر مهم پژوهش‌های زیادی صورت گرفته است و

جدول ۱- خلاصه‌ای از پژوهش‌های صورت گرفته

عنوان	منبع	خلاصه پژوهش
ریشه‌یابی آسیب‌های نظام مدیریت منابع انسانی سازمان‌های دولتی بر اساس روش RCA	احمدی و همکاران، ۱۴۰۰	آسیب‌های منابع انسانی به تفکیک کارکردهای تأمین، توسعه، عملکرد، پاداش و روابط کاری شناسایی و سپس ریشه‌های هر آسیب به دست آمد. ابزار مورد استفاده برای شناسایی علل ریشه‌ای (RCA)، ابزار پنج چرا هست
آسیب‌شناختی نظام آموزش کارکنان در سازمان‌های دولتی ایران به روش RCA	پور اسد و همکاران، ۱۳۹۹	یافته‌های این پژوهش نشان داد که ضعف دستگاه اداری کشور در حوزه آموزش، زمینه به وجود آمدن ناکارآمدی مدیریت سرمایه انسانی شده است. مستند نبودن فرایندها و عدم حفظ تجرب سازمانی، عدم سنجش اثربخشی دوره‌های آموزشی و ارزیابی سطحی برنامه‌ها و عدم ارائه بازخورد پس از آموزش، ضعف در سیستم نیازسنجی آموزش کارکنان و در نهایت نبود سازوکاری جهت جانشین‌سازی در سازمان‌ها به عنوان آسیب‌های اصلی کارکرد آموزش کارکنان سازمان‌ها به دست آمد.
آسیب‌شناسی نظام مدیریت منابع انسانی در یک شرکت فعال در حوزه فناوری اطلاعات	صفری و همکاران، ۱۳۹۴	برای آسیب‌شناسی از یک الگو سه مرحله‌ای کمک گرفته است. در پایان به چهار آسیب، عدم نگاه تخصصی به منابع انسانی، عدم تدوین برنامه راهبردی منابع انسانی، نداشتن سامانه تجزیه و تحلیل شغل و نبود سامانه جانشین پروری اشاره شده است.
آسیب‌شناسی معاونت منابع انسانی باهدف بهبود بر اساس مدل سه‌شاخگی	بیات و کامرانی، ۱۳۹۳	این پژوهش که در شرکت برق منطقه‌ای تهران صورت پذیرفت و در نهایت به این نتیجه رسیدند که آسیب‌هایی از جمله ندادن فرصت برابر به همه داوطلبان واجد شرایط در استخدام، وجود رابطه مداری در استخدام و شفاف نبودن معیارهای گزینش نیروی انسانی برای ورود افراد به شرکت و همین‌طور منطقی و مناسب نبودن معیار انتخاب کارکنان نمونه، عادلانه نبودن پاداش‌ها و پرداخت‌ها، توزیع نامناسب امکانات رفاهی، فقدان سنجش رضایت شغلی به صورت ادواری اشاره کرد.
بررسی علل عدم علاقه معلمان منطقه زرین‌شهر به فعالیت‌های پژوهشی	شمس مورکانی، ۱۳۷۳	هدف کلی این تحقیق آگاهی از علل عدم علاقه معلمان به فعالیت‌های پژوهشی، شناسایی مشکلات و موانع انجام تحقیقات و ارائه پیشنهادهای لازم جهت حل این مشکلات و اهداف جزئی آن آگاهی از تأثیر سطح تحصیلات، جنسیت، دوره تحصیلی، رضایت شغلی، تشویق و ارتقای درجه، دوره‌های بازآموزی و ضمن خدمت معلمان، تأثیر وجود منابع مالی، نیروهای کارآمد و متخصص و شبکه اطلاع‌رسانی در آموزش و پرورش و میزان آشنایی معلمان با متدولوژی تحقیق و پژوهش و اثر آن در میزان علاقه آنان به فعالیت‌های پژوهشی هست.
تحلیل شناختی فرهنگ پژوهش در بین پرستاران	Berthelsen and Hazelton, 2017	توسعه ظرفیت‌های مدیران نیازمند مهارت‌های ویژه‌ای است که فرهنگ پژوهش در آن نقش داشته و یادگیری به‌عنوان مهم‌ترین عنصر آن ذکر می‌شود.
موانع اجرای پژوهش در آموزش پزشکی	et al, 2015 Nabeiei	مؤلفه‌های مبتنی بر فرهنگ پژوهش شناسایی گردید و در نهایت ویژگی‌های فردی، عوامل سازمانی، عوامل راهبردی، عوامل آموزشی، منابع مالی و عوامل فرهنگی به‌عنوان عوامل مهم مشخص گردید.
فرهنگ پژوهش	Sander et la, 2008	لزوم ایجاد یا تقویت فرهنگ پژوهش برای سازمان‌ها را مورد بحث قرار داده است. استخدام افرادی که توانسته‌اند تحقیقات خود را در نشریات بین‌المللی به چاپ برسانند، به‌عنوان اعضای هیئت‌علمی، می‌تواند اهداف کوتاه‌مدت ترویج فرهنگ پژوهش را تأمین کند.

روش پژوهش

در این پژوهش الگوی آسیب‌شناسی فرهنگ پژوهش مفهومی با استفاده از مدل آسیب‌شناسی سه‌شاخگی ارائه می‌شود. آنچه مدنظر قرار می‌گیرد با احصای عوامل ساختاری، عوامل زمینه‌ای و عوامل محیطی، استفاده از رویکرد تحلیل مضمون مبتنی بر مصاحبه‌های صورت گرفته با خبرگان سازمانی و دانشگاهی مقوله‌ها احصا و درنهایت ریشه‌های آن بر اساس تحلیل علت ریشه‌ای مشخص می‌شود. بدین منظور در این پژوهش برای پاسخ به سؤالات از روش تحلیل مضمون و شیوه مصاحبه نیمه ساختارند استفاده شده است. تحلیل مضمون یکی از روش‌های تحلیل کیفی است که بر اساس آن متن مصاحبه‌های کیفی بخش‌بندی، مقوله‌بندی و تلخیص و سپس به‌گونه‌ای بازسازی می‌شود که مفاهیم مهم درون مجموعه‌ای از داده‌ها استخراج شود (عابدی جعفری و همکاران، ۱۳۹۰، ۱۵۳). بر اساس پیاز پژوهش ساندرز و همکاران (۲۰۰۹)؛ با توجه به اینکه پژوهش حاضر به دنبال تهیه و تدوین الگو آسیب‌های فرهنگ پژوهش است؛ از منظر رویکرد پژوهش قیاسی، از منظر استراتژی توسعه-ای، از منظر نحوه گردآوری داده‌ها توصیفی، از منظر هدف پژوهشی اکتشافی، از منظر بازه زمانی پژوهش مقطعی و از منظر نوع داده‌ها نیز در زمره پژوهش‌های کیفی قرار می‌گیرد. برای استخراج اطلاعات از داده‌های حاصل از مصاحبه از تحلیل مضمون مبتنی بر روش آتراید - استیرلینگ (۲۰۰۱) استفاده شد و متکی بر یک مطالعه زمینه یاب از نوع اکتشافی است تا بتوان با استفاده از دیدگاه‌های مدیران دانشگاهی و سازمانی و همچنین معلمان تصویر جامع‌تری از آسیب‌های فرهنگ پژوهش در بین معلمان آموزش و پرورش استان کردستان ارائه داد. در مرحله اول با مطالعه مقالات و کتاب‌ها راجع به پژوهش و فرهنگ آن در کشور و به تبع آن نهادها و دستگاه‌های درگیر امر پژوهش و مشاوره و مصاحبه با صاحب‌نظران و با تعمق و اندیشه درباره‌ی آن‌ها ویژگی‌ها و آسیب‌های بارز فرهنگ پژوهش و ریشه‌های آن در بین معلمان شناسایی شد و مورد بررسی قرار گرفت. سپس پرسشنامه‌ای باز تهیه و بابیان مقدمه‌ای راجع به بحث پژوهش، تعریف فرهنگ پژوهش و محورهای مصاحبه و بر اساس سؤالات مندرج در آن مصاحبه‌ای با خبرگان (به‌طور متوسط ۴۵ دقیقه برای هر نفر) صورت پذیرفت. در ادامه کار، پاسخ‌های تکمیل‌شده جمع‌بندی، کدگذاری و فراوانی (بسامد) گویه‌ها محاسبه شد. خبرگان شامل اساتید دانشگاه که سابقه حضور و فعالیت در محیط‌های آموزشی مدارس را داشته‌اند (در رشته‌های مدیریت دولتی، مدیریت فرهنگی، مدیریت آموزشی، جامعه‌شناسی و علوم تربیتی) و خبرگان سازمانی شامل

متخصصین و مجربین حوزه پژوهش در آموزش و پرورش، معلمان با سابقه بیش از ۲۰ سال تدریس و پژوهشگران حوزه آموزش و پرورش با بیش از ۱۰ سال سابقه که دارای تجربه و تحصیلات مرتبط هستند که با استفاده از روش نمونه‌گیری انتخابی هدفمند انتخاب گردیدند (نیومن، ۲۰۱۴، ۲۷۵). در ابتدای امر تعداد دوازده نفر به‌عنوان نمونه خبرگان اولیه پژوهش مشخص و سپس داده‌های لازم جمع‌آوری شد. در طول مصاحبه افراد جدیدی شناسایی شدند که در مجموع با شانزده نفر مصاحبه صورت پذیرفت و اشباع نظری حاصل شد. اشباع نظری حاصل در این پژوهش زمانی حاصل شد که داده‌های اضافی، کمکی به تکمیل و مشخص کردن ابعاد پژوهش نمی‌کرد و داده‌های احصا شده پس از مصاحبه شانزدهم مشابه به نظر می‌رسیدند (ون رینسواور، ۲۰۱۷). درنهایت برای تکمیل و شناسایی نهایی شاخص‌ها و همچنین استانداردسازی آن‌ها جهت دستیابی به مفاهیم مشترک مجدداً از تعدادی از خبرگان استفاده شد. پس از پیاده‌سازی متن مصاحبه‌ها با استفاده از نرم‌افزار مکس کیو دی‌ای به استخراج کدهای اولیه پرداخته شد. در فرایند انجام و تحلیل مصاحبه‌ها بسیاری نشانه‌ها و شناسه‌ها مانند پسماند واژه‌ها (تکرار یک واژه در واحد زمان، ترکیب واژه‌ها معنادار می‌شوند و بسیاری واقعیات پنهان را آشکار می‌سازند (هنینک و همکاران، ۲۰۱۷). قلمرو و گستره پژوهش حاضر مشتمل بر سه دامنه قلمرو موضوعی، قلمرو مکانی و قلمرو زمانی است. قلمرو موضوعی پژوهش مشتمل بر آسیب‌شناسی فرهنگ پژوهش در بین معلمان استان کردستان است که بر اساس مطالعه و بررسی دقیق استخراج می‌شود و در قالب یک الگو ارائه می‌شود. همچنین قلمرو مکانی پژوهش معلمان آموزش و پرورش استان کردستان و قلمرو زمانی از مهرماه سال ۱۴۰۰ الی اسفندماه سال ۱۴۰۰ هست.

روایی و پایایی

برای سنجش روایی این پژوهش، علاوه بر اینکه مضامین فراگیر، سازمان دهنده و پایه، با مطالعه مبانی نظری و پیشینه انتخاب و تأیید شدند، نظرات و رهنمودهای گروهی از خبرگان نیز لحاظ شد و قبل از کدگذاری، جرح و تعدیل نهایی به عمل آمد. برای تضمین کیفیت پژوهش حاضر از معیار اعتمادپذیری گوبا و لینکلن استفاده شده است. این معیار خود دارای چهار زیرمعیار است:

۱- باورپذیری: برای بررسی باورپذیری یا قابل قبول بودن نتایج پژوهش حاضر از روش «دریافت بازخورد از مصاحبه‌شوندگان» استفاده شده است. بدین منظور نتایج و مدل

پژوهش به پنج نفر از مصاحبه‌شوندگان ارائه‌شده و از آن‌ها بازخور دریافت شد.

۲- اطمینان‌پذیری: به‌منظور تأمین این معیار از فن «آزمون تشخیص» در گزارش اصلی پژوهش استفاده‌شده است. با اجرای این روش، ارتباط بین داده‌ها و کاربرد آن‌ها در پژوهش مشخص می‌شود. به‌علاوه، اطمینان‌پذیری از طریق فن «کنترل عضو» که در معیار باورپذیری نیز طرح شد نیز افزایش می‌یابد. در این فن پژوهشگر همراه با نتایج پژوهش به سمت سوژه‌ها برگشته و آن‌ها را در پرتو واکنش‌های آن‌ها پالایش می‌کند (محمدپور، ۱۳۹۰، ۱۸۵)

۳- انتقال‌پذیری: همان‌گونه که تدلی و یو (۲۰۰۷) مطرح می‌کنند، استفاده از روش «نمونه‌گیری هدفمند» که در این پژوهش نیز به کار گرفته‌شده می‌تواند منجر به تأمین معیار انتقال‌پذیری شود. یک روش قابل‌اتکاتر برای تأمین انتقال‌پذیری نیز «مقایسه نتایج پژوهش با پژوهش‌های مشابه» است که متأسفانه با توجه به عدم وجود پژوهش مشابهی که بتوان نتایج آن را با این پژوهش مقایسه کرد، استفاده از این فن در این پژوهش میسر نشد که این امر می‌تواند جزو محدودیت‌های پژوهش باشد

۴- تأییدپذیری: برای تأمین این معیار نیز از روش «مثال آوری» استفاده‌شده است. به این صورت که پس از تفسیر هر یک از مضامین، جملاتی از مصاحبه‌شوندگان به‌عنوان شاهد مثال ارائه‌شده است.

علاوه بر این برای سنجش پایایی ضمن استفاده از فرآیندهای ساختاریافته‌ای از مصاحبه‌های همگرا، تلاش شد تا سازمان‌دهی فرآیندهای ساختاریافته برای ثبت، نوشتن و تفسیر داده‌های احصا شده نیز فراهم گردد. همچنین بهره‌برداری از راهنمایی‌های گروه پژوهش برای ارزیابی و اجرای مصاحبه‌ها به‌منظور بالا بردن ضریب پایایی پژوهش مدنظر قرار گرفت. برای سنجش پایایی یا قابلیت اعتماد در بین کدگذاران مستقل، روش‌های مختلفی عرضه‌شده است. نئونورف در کتاب خود، راهنمای تحلیل مضمون، چند روش را معرفی کرده که عبارت است از: توافق درصدی، روش هولستی، آلفای کریپندروف، کاپای کوهن و پای اسکات (به نقل از محمدی مهر، ۱۳۸۷، ۱۵۵ و ۱۵۶). در این پژوهش برای محاسبه پایایی از روش هولستی استفاده‌شده است. در این روش متون در دو مرحله کدگذاری می‌شوند. سپس با استفاده از فرمول زیر درصد توافق مشاهده‌شده محاسبه می‌شود:

$$PAO = 2M / (n^1 + n^2)$$

در این فرمول M تعداد توافق در دو مرحله کدگذاری، n_1 تعداد واحدهای کدگذاری شده در مرحله اول و n_2 تعداد واحدهای کدگذاری شده در مرحله دوم است. PAO به معنای درصد توافق مشاهده‌شده (ضریب پایایی)، عددی بین صفر (عدم توافق) و یک (توافق کامل) خواهد بود (عابد جعفری و همکاران، ۱۳۹۰). این شاخص برای پژوهش حاضر به‌صورت زیر است:

$$PAO = (2 \times 82) / (89 + 102) = 0/86$$

با توجه به نتیجه فرمول، مقدار ضریب پایایی حدود 86 درصد شد که نشان می‌دهد نتایج این پژوهش قابلیت اعتماد زیادی دارد.

یافته‌ها

در این پژوهش، با ترکیب روش پیشنهادی کینگ و هاروکس (۲۰۱۰، ۱۵۳)، براون و کلارک (۲۰۰۶) و آتراید - استیرلینگ (۲۰۰۱)، فرایند گام‌به‌گام و جامعی جهت تحلیل مضمون، عرضه می‌شود. فرآیند طراحی و تدوین مدل آسیب‌شناسی فرهنگ پژوهش در بین معلمان آموزش‌وپرورش استان کردستان و اعتبارسنجی آن‌ها، مراحل زیر را طی کرده است (عابدی جعفری و همکاران، ۱۳۹۰، ۱۷۷):

• برنامه‌ریزی مقدماتی

در این گام نسبت به مبانی فلسفی، ارزش‌ها و پارادایم حاکم، اهداف و راهبردهای سازمانی، بر اساس ایده‌ها و مطالعات اولیه، تعریف فرهنگ پژوهش، رویکردها، کاربردها و اجزای الگو، همچنین نوع آسیب‌های مدنظر و معیارهای موردنظر برای استخراج آن‌ها، فرآیندها و روش‌های انجام کار، مجریان طرح و اعضای نمونه تصمیم‌گیری خواهد شد؛ بنابراین نکته‌ای که در این قسمت مدنظر قرار می‌گیرد تعریف فرهنگ پژوهش، آسیب‌شناسی و سه حوزه الگوی سه شاخکی (ساختاری، رفتاری و محتوایی) است.

• تدوین فهرست اولیه فرهنگ پژوهش‌ها با تشکیل گروه‌های کانونی یا انجام مصاحبه‌های فردی

در این مرحله، پژوهشگران به دنبال شناسایی فرهنگ پژوهش از طریق تشکیل گروه‌های کانونی یا انجام مصاحبه‌های فردی هستند و در مرحله اول سؤالات زیر مطرح شد:

- ۱) یک تعریف از فرهنگ پژوهش ارائه دهید.
- ۲) چرا فرهنگ پژوهش در آموزش‌وپرورش اهمیت دارد؟

از داده‌های حاصل از مصاحبه به دست آمد. همچنین تعداد کدهای استخراج‌شده از هر یک از خبرگان مشخص و برای هر مصاحبه‌شونده (خبره) یک کد اختصاص داده شد. مصاحبه‌شوندگان به کدها و مضامینی اشاره کردند که به‌دفعات در صحبت‌های آن‌ها تکرار گردید؛ از همین رو جهت جلوگیری از افزایش کدها مفاهیم مشابه در کنار هم کدگذاری شدند که نمونه‌هایی از آن‌ها در جدول شماره ۲ به شرح زیر است:

۳) آسیب‌ها و موانعی که (رفتاری، ساختاری و محیطی) محسوب شده و در مسیر فرهنگ پژوهش آموزش و پرورش دخیل است را نام ببرید. پس از بررسی و انجام مصاحبه‌ها با گروه خبرگان، با استفاده از روش تحلیل مضمون نسبت به شناسایی فرهنگ پژوهش اقدام و فهرست کدهای اولیه آسیب‌های فرهنگ پژوهش تدوین شد. پس از پیاده‌سازی مصاحبه‌ها، تعداد ۸۲ کد توصیفی غیرتکراری

جدول شماره ۲- کدهای تکراری اشاره‌شده در مصاحبه‌های مصاحبه‌شوندگان

منبع (کد مصاحبه‌شونده)	مضمون در نظر گرفته‌شده	متن
M1 M4 M8 M10	عدم آموزش‌های لازم در خصوص پژوهش	- به نظر بنده آموزش‌های لازم برای انجام پژوهش به معلمان داده نشده است. - یکی از آسیب‌ها عدم آموزش مناسب با مسائل موجود در سازمان است. - یکی از آسیب‌هایی که وجود دارد این است که معلمان با روش‌های انجام پژوهش و شناسایی دغدغه‌ها آشنایی ندارند.
M2 M4 M5 M8	رفتارهای سیاسی مخرب در سازمان	- مدیران سطح بالا به سازمان سیاسی نگاه می‌کنند - بهره‌کشی‌های سیاسی بین مدیران سبب می‌شوند آموزش و پرورش نتواند نقش خود را به درستی ایفا کند - مدیران بیش از آنکه به فعالیت‌های سازمانی مشغول باشند درگیر امور سیاسی داخل و خارج مجموعه هستند.

شدند. به عبارت دیگر کلماتی که در خلال مصاحبه‌های اکتشافی به کار برده شد که رویکرد جامعه خبرگانی پژوهش نسبت به آسیب‌های فرهنگ پژوهش است. علاوه بر این در بخش محتوای پنهان مصاحبه‌ها در جملاتی که در مصاحبه‌ها بر آن‌ها تأکید شده است، پرداخته شد. مضمون‌های تلخیص شده تعیین‌کننده روابط بین اجزای مدل می‌باشند و به عبارت دیگر مضمون‌های نهایی شده در نقش تأیید کننده روابط بین مؤلفه‌های مدل عمل نمودند؛ بنابراین متون استخراج‌شده به بخش‌های کوچک‌تر تقسیم و مضمون‌های مدنظر استخراج و هر کدام از این مضامین با شماره کد مختص به خود مشخص شد.

• مقایسه فهرست به دست آمده، با فهرست‌ها و الگوی فرهنگ پژوهش موجود

در این مرحله کدهای اولیه آسیب‌های فرهنگ پژوهش که در مرحله قبلی تدوین شده با یافته پژوهش‌های پیشین، مقایسه و نسبت به شناسایی مؤلفه‌های جدید و افزودن آن‌ها به فهرست اولیه استخراج‌شده اقدام گردید. اساساً در این مرحله، کدها تجزیه و تحلیل می‌شود و به نحوه ترکیب و تلفیق کدهای مختلف جهت تشکیل مضمون پایه، توجه می‌شود. در این بخش، کلمات کلیدی استخراج‌شده بر اساس میزان فراوانی تعیین و معین

جدول ۳- جدول مضمون جملات الگوی آسیب‌شناسی فرهنگ پژوهش

تعداد تکرار	کد	مضمون	بخشی از جملات و عبارات مصاحبه‌شوندگان
۵	C _۱	ساختار و نظام آموزشی	به نظر بنده ساختار و نظام آموزشی سبب شده است معلمان تنها به امور عادی و وظایف محوله قناعت کنند و پژوهش را مفید ندانند.
۷	C _۲	در اولویت نبودن امر پژوهش برای افراد	با توجه به اینکه پس از این پژوهش در ارتقای افراد دارای اهمیت بود اما در حال حاضر از آنجائی که پژوهش به وضعیت افراد در سازمان کمک نمی‌کند؛ بنابراین در اولویت اصلی قرار ندارد.
۱۹	C _{۱۶}	سیاست‌های تشویقی مناسب	سیاست‌ها و انگیزاننده مناسب برای تشویق معلمان متناسب با شرایط وجود ندارد و در نظر گرفته نشده است.

تعداد تکرار	کد	مضمون	بخشی از جملات و عبارات مصاحبه‌شوندگان
۱۳	C _{۳۸}	عدم تعیین مناسب اولویت‌های پژوهشی	اولویت‌های پژوهش در سازمان متناسب با وضعیت سازمان تعیین نشده است و همین سبب کاربر روی موضوعاتی می‌شود که تنها جنبه کمی دارد.
۱۶	C _{۴۵}	عدم وجود خلاقیت آموزشی نزد معلمان	از انجائیکه معلمان به انجام کارهای روزمره و روتین خود مشغول هستند عملاً هیچ‌گونه خلاقیتی در کار ندارند.

اولیه سطح‌بندی آسیب‌ها را تدوین و برای تأیید نهایی و در صورت نیاز تغییر آن در اختیار خبرگان قراردادند و از بین موارد شناسایی شده آسیب‌های آشکار به‌عنوان آسیب‌های سطح اول در نظر گرفته شد و پس از آن برای هر آسیب از بین مضامین هم دسته خود آسیب‌های موجود شناسایی شد

• تدوین الگوی اولیه فرهنگ پژوهش

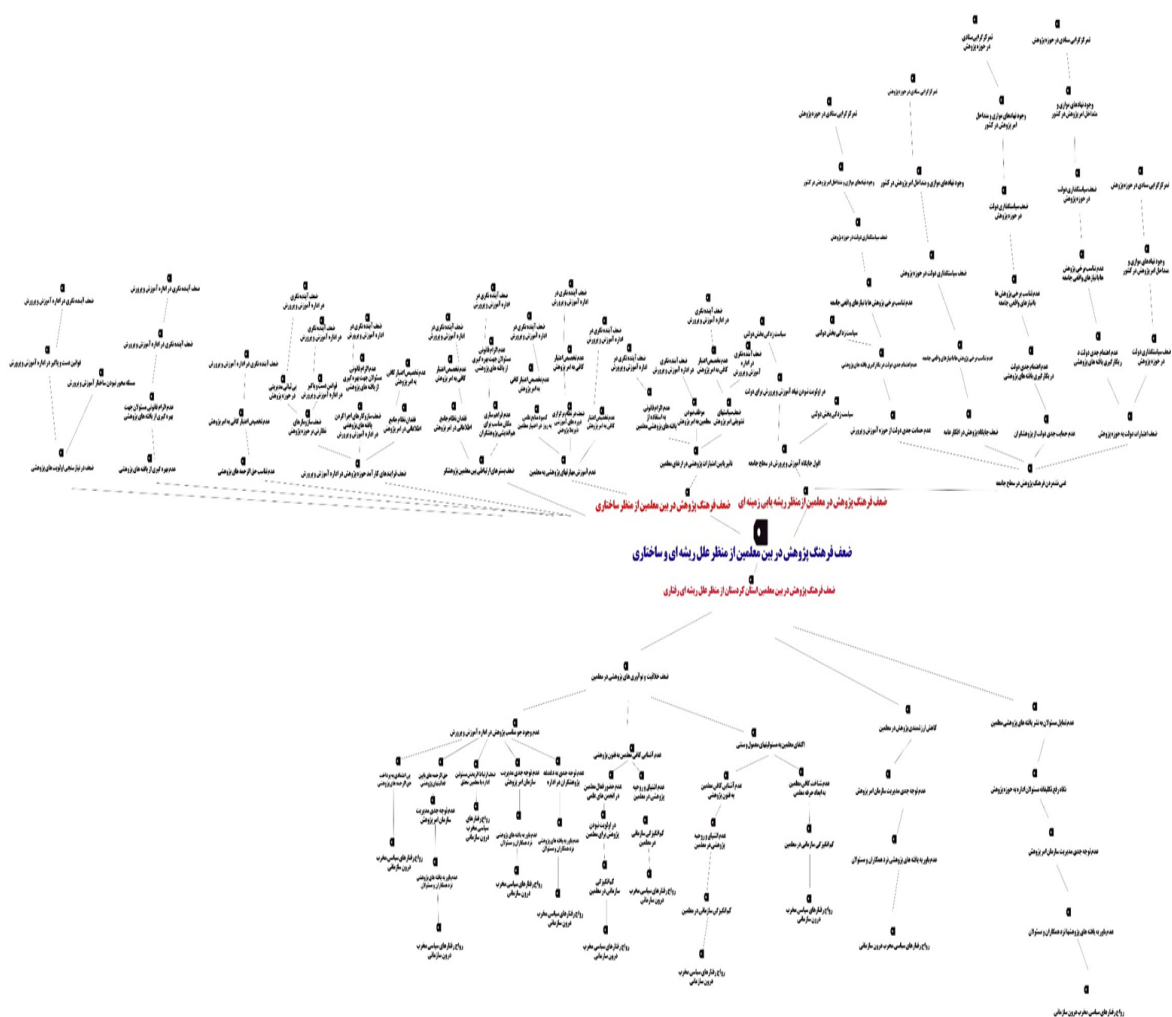
پس از خروج مفاهیمی که از نظر خبرگان، تأثیرگذاری لازم را در آسیب‌های مدنظر نداشت، مفاهیم با توجه به سنخیت و تقارب و سایر مفاهیم کشف‌شده، در ذیل یک مفهوم کلان‌تر قرار گرفته و این فرایند بارها و بارها تکرار می‌گردد تا پس از پالایش‌های مکرر، بر اساس قرابت مفهومی، در مفاهیم انتزاعی‌تر به‌عنوان مقوله، سازمان‌دهی گردند. در این مرحله، تحلیل و تدوین گزارش نهایی تحقیق، صورت می‌گیرد (عابدی جعفری و همکاران، ۱۳۹۰) و درنهایت برای تأیید نهایی الگوی تدوین‌شده از نرم‌افزار مکس کیو ای دی نسخه ۱۲ استفاده و الگوی کلی بر اساس آسیب‌های کلی فرهنگ پژوهش در هر سه بعد رسم گردید.

• ارائه تعریف از مفاهیم فرهنگ پژوهش

در این مرحله پیش‌نویس فهرست آسیب‌های فرهنگ پژوهش از طریق تلفیق یافته‌های حاصل از مصاحبه‌ها و سایر منابع تدوین گردید. آسیب‌های شناسایی‌شده با توجه به قرابت مفهومی در قالب مفاهیم فرهنگ پژوهش دسته‌بندی شدند. طی این گام، مشخص خواهد شد که برخی مضامین با همدیگر همپوشانی دارد (مثلاً اگر دو مضمون جدا، یک معنی و مفهوم داشته باشد و باهم، مضمون واحدی، تشکیل دهند) و ممکن است لازم باشد سایر مضامین به مضامین جداگانه‌ای تفکیک شود (براون و کلارک، ۲۰۰۶). از آنجایی که مدل آسیب‌شناسی مدنظر الگوی سه شاخکی است بنابراین سه منظر ساختاری، رفتاری و زمینه‌ای به‌عنوان مضامین سازمان دهنده مدنظر قرار می‌گیرد و الگوی نهایی بر آن اساس شکل می‌گیرد. در این زمینه با تأیید خبرگان هرکدام از مضامین در دسته‌بندی خاص خود قرار گرفت و به تأیید ایشان رسید. با توجه به اینکه در بین مضمون‌های موجود پایین‌ترین دارای تعداد ۳ تکرار و بالاترین دارای ۱۹ تکرار است در مرحله بعد مضامین اصلی که تعداد تکرار آن‌ها از میانگین ۱۱ تکرار پایین باشد با تأیید خبرگان حذف شد.

• ارزیابی و پالایش فهرست آسیب‌های فرهنگ پژوهش توسط گروه خبرگان

گام پنجم وقتی شروع می‌شود که پژوهشگر به شبکه مضامین رضایت بخشی رسیده باشد. در این حالت، می‌تواند مضامین پیشنهادشده جهت تحلیل داده‌ها را تعریف و تعدیل و داده‌ها را بر اساس آن‌ها تحلیل کند. در این گام، شبکه‌های مضامین رسم شده بر اساس ریشه‌ها، بررسی و تجزیه و تحلیل می‌شود. پس از ایجاد شبکه‌های مضامین، پژوهشگر باید مجدداً به متن اصلی، مراجعه و آن را به کمک این شبکه‌ها تفسیر کند (Attride, 2001). در این مرحله بر اساس موضوع پژوهش مضامین در قالب ریشه‌یابی مطرح شد و مضامین تأیید شده اصلی در قالب مضامین سازمان دهنده به خبرگان برگشت داده شد تا بتوان از میان آن‌ها سطح‌بندی‌های لازم برای آسیب‌های شناسایی شده صورت پذیرد. در همین راستا پژوهشگران الگوی

شکل ۳- شبکه تحلیل مضامین بر اساس آسیب‌های کلی فرهنگ پژوهش در هر سه بعد

بحث و نتیجه‌گیری

با توجه به هدف اصلی مدنظر که آسیب‌شناسی فرهنگ پژوهش در بین معلمان آموزش‌وپرورش است و در بیان مسئله نیز مطرح شد، علل اولیه این دغدغه به‌صورت کلی بررسی و عللی با عنوان ضعف فرآیندهای بخش پژوهش در اداره آموزش‌وپرورش استان کردستان، ضعف جایگاه و اعتبار کافی پژوهش در افکار عامه و همچنین ضعف روحیه خلاقیت پژوهشی در معلمان احصا گردید اما در لایه زیرین این علل، دلایلی دیگری نهفته بود؛ به‌طوری‌که فقدان یک سیستم اطلاعاتی جامع جهت امر پژوهش در اداره آموزش‌وپرورش، ضعف سازوکارهای عملیاتی جهت اجرای یافته‌های پژوهشی و نیز ضعف سازوکارهای نظارتی جهت ارتقای کیفی امر پژوهش در اداره در پیدایش علت ضعف فرایندهای بخش پژوهش در اداره آموزش‌وپرورش استان کردستان دخیل و مؤثر بودند که خود برخاسته از ضعف

سازوکارهای نظارتی جهت ارتقای کیفی امر پژوهش ناشی از نبود اعتبار مالی کافی است و این مهم نیز تحت علت ریشه‌ای‌تری به نام عدم توجه جدی مسئولان اداره به امر پژوهش هست که در سطح و لایه عمیق‌تر تحت تأثیر عدم باور مدیران و همکاران اداره در خصوص اثربخشی یافته‌های پژوهشی است. در همین راستا عامل این علت با توجه به نظر اجماعی خبرگان، ریشه در اشاعه و رواج رفتارهای سیاسی در اداره دارد، رفتارهایی که سبب روزمرگی و کوتاه‌بینی شده است. در خصوص یکی دیگر از آسیب‌های احصا شده با عنوان ضعف سازوکارهای عملیاتی سازی و اجرای یافته‌های پژوهشی معلمان که مشخص گردید ناشی از ضعف مقررات الزام‌آور و بهره‌گیری از نتایج و یافته‌های خوب پژوهشی است که خود ریشه در ضعف دورنگری و آینده‌نگری در اداره دارد و این مورد ناشی از رواج رفتارهای روزمره گرایانه سیاسی در بین مدیران و همکاران است که قبلاً

نیز از تبعات و آثار دیگر این علت صحبت شد. در خصوص علت احصا شده ضعف جایگاه و اعتبار پژوهش در اذهان و افکار عامه از دیدگاه خبرگان این پژوهش، علت ریشه‌ای وجود عدم تناسب برخی پژوهش‌ها با نیازها و دغدغه‌های واقعی جامعه شناسایی شد و این علت نیز در لایه عمیق‌تر تحت تأثیر ضعف نظام سیاست‌گذاری حوزه پژوهش در وزارت و همچنین وجود سازمان‌ها و نهادهای موازی و متداخل این حوزه که جسته‌وگریخته به ترویج و نهادینگی این حوزه پرداخته‌اند، هست. این موضوع تحت تأثیر علت ضعف آینده‌نگری در وزارت و همچنین بازار داغ رفتارها و جهت‌گیری‌های سیاسی است و اینجاست که پژوهش در نقش قربانی ظاهر می‌شود و در واقع نیازهای واقعی اداره که می‌توانست در قالب یک موضوع پژوهشی تبیین و راهکارهایی را معرفی و احصا کند، قربانی می‌گردد. اشاره شد که در پدید آمدن ضعف فرهنگ پژوهش ضعف روحیه خلاقیت و نوآوری پژوهشی در معلمان بی‌تأثیر نبود که خود این عامل نیز ناشی از علل عدم آشنایی مکفی معلمان نسبت به مهارت‌ها و فنون پژوهشی، قناعت و اکتفای معلمان به وظایف آموزش و نهایتاً عدم جو مناسب پژوهش در اداره هست. نبود اشتیاق کافی در معلمان در قبال فعالیت‌های پژوهشی و عدم حضور فعالانه معلمان در انجمن‌های علمی پژوهشی در عدم آشنایی کافی معلمان نسبت به مهارت‌ها و فنون حوزه پژوهش نقش زیادی داشتند. اشاعه رفتارهای و برخوردهای سیاست‌زده و سیاسی‌کاری در بی‌انگیزگی معلمان برای پذیرش نقش‌های خارج از تدریس نقش دارد و این مطلب از خروجی اظهارنظر خبرگان احصا گردید به طوری که امر پژوهش در اولویت‌های معلمان نیست. این رفتارهای سیاسی رایج شده در بین معلمان بالأخص در حوزه ستادی اداره سبب بی‌اعتنایی و عدم باور واقعی به یافته‌ها و نتایج فعالیت‌های پژوهشی شده و در نهایت نگاه جدی مسئولان اداره به امر پژوهش رخ نداده و دغدغه‌های پژوهشگران جدی گرفته نشده است. حق السعی‌ها و پاداش فعالیت‌های پژوهشی کم و همچنین اعتماد نسبت به پرداخت به‌موقع آن نیز در بین معلمان پژوهشگر هم پایین آمده است، البته در پژوهش اذعان گردیده که تخصیص اعتبارات کم به حوزه پژوهش در این امر دخیل است که مجدد ریشه در ضعف آینده‌نگری و اصرار بر رفتارهای سیاسی دارد.

رسالت آموزش و پرورش تربیت نیروی انسانی کارآمد و کارآفرین است که بتواند به‌صورت هدفمند با کسب مهارت‌های لازم، مشاغل جدید را به‌تناسب نیاز جامعه خلق و عمل کند بنابراین برنامه‌ریزی در نظام آموزشی می‌بایست مبتنی بر پرورش خلاقیت و تفکر پژوهشی صورت گیرد تا بتواند در

زیرساخت توسعه کشور متمرکز واقع گردد (ابوطالبی، ۱۳۹۹). در سند تحول بنیادین به وضعیت مطلوب نظام آموزشی پرداخته و ترویج و نهادینه‌سازی فرهنگ پژوهش و ارزشیابی در کلیه سطوح تصمیم‌گیری در نظام تربیت رسمی و عمومی موردبررسی قرار داده است (سند تحول بنیادین، ۱۳۹۰)؛ بنابراین تعریف نشدن تفکر پژوهشی و شناخته نشدن جایگاه پژوهشگر در نظام آموزشی و اجرایی کشور موجب افت روحیه پژوهشگری در جامعه شده و در این میان مرهم این زخم دیرین، پرورش خلاقیت، آموزش صورت‌بندی مسئله و پژوهش محوری است تا تفکر پژوهشی را در جامعه رشد دهد (Guillen et al, 2020). در هزاره‌ی سوم جهت‌دستیابی به اهداف پیش‌بینی‌شده و طی کردن مراحل توسعه و پیشرفت باید با برنامه‌ریزی‌های کوتاه‌مدت و بلندمدت پژوهش را دغدغه‌ی اصلی کشور دانست. رشد و توسعه‌ی یک کشور منوط به ارتباط تنگاتنگ هر سازمانی با پژوهش است؛ مدیران و رهبران نظام آموزش و پرورش باید درک صحیحی از پژوهش داشته باشند و به این باور برسند که پژوهش مبنای آموزش و پرورش پویا، کارآمد و نوین است. مطالعات نشان می‌دهد که تعمیق، توسعه و نهادینه کردن پژوهش در بین معلمان یکی از مهم‌ترین عوامل دانش‌افزایی و کسب مهارت‌های شغلی و حرفه‌ای محسوب می‌شود (سیف‌اللهی، ۱۳۸۷). جامعه امروزی به افرادی نیاز دارد که دارای تفکر مستقل و خلاق هستند، می‌توانند مسائل را ببینند و آن را خلاقانه حل کنند که جز با آموزش مهارت‌های پژوهشگری به دست نمی‌آید (Sabirova & Zakirova, 2015). ضرورت دارد برنامه‌ریزان و سیاست‌گذاران آموزشی، معلمان و مسئولان آموزش و پرورش، الزامات و مقتضیات زندگی فردا را بشناسند تا بتوانند دانش و بینش لازم را برای فعالیت در جامعه فردا پرورش دهند. در راستای این سیاست، شناسایی ویژگی‌های آموزش و پرورش کارا و اثربخش، در زمینه‌های آموزشی و علی‌الخصوص پژوهشی مورد بازبینی و آسیب‌شناسی قرار گیرد. عسکریان (۱۳۸۵) معتقد است برای نوسازی و بهسازی جامعه، آموزش و پرورش باید با نوگرینی ارزش‌ها از طریق سیاست‌های خاص، ارزش‌های نوینی را در قالب ارزش‌های اساسی سازمان مشخص کند و موازی با گسترش علوم و فنون، با به کار گرفتن خلاقیت‌ها، دگرگونی ارزش‌های اجتماعی را عملی سازد. بدین گونه ضمن بهره‌گیری از فرهنگ در تنظیم برنامه‌های آموزشی، فرهنگ جامعه را نیز تغییر دهد تا پویایی فرهنگی حاصل شود و این مهم موجب نوگرایی و نوسازی هر جامعه است. مهرمحمدی (۱۳۷۰، ۱۳۷۷)، منصوره (۱۳۷۰)، سعادت‌تی (۱۳۷۷)، بخشی (۱۳۸۲)، رومیانی (۱۳۸۲) و محمدی

یافته‌های پژوهش تأییدی بر یافته‌های پژوهشی و مطالعاتی صاحب‌نظرانی هم چون سیف (۱۳۸۰)، کاردان (۱۳۸۰)، شریفی (۱۳۸۰) مهرمحمدی (۱۳۷۹)، ناتھال (۲۰۰۱) و واردن (۲۰۰۹) است که معتقدند آموزش روش‌های پژوهش در کلیه سطوح آموزش و پرورش و به‌ویژه معلمان عامل مؤثر در کاهش موانع پژوهش در بین معلمان است. نبود باور و نگرش صحیح در بین مدیران و رهبران آموزشی علیرغم تأکید صاحب‌نظران تعلیم و تربیت به جایگاه و اهمیت منحصر به فرد پژوهش در کیفیت بخشی به نظام آموزشی و ایجاد توسعه‌ی پایدار، هنوز باور و نگرش صحیحی در بین مدیران به وجود نیامده است؛ بنابراین در برنامه‌ریزی‌ها کمتر به موضوع پژوهش توجه می‌شود. افزایش اعتبارات پژوهشی وزارت آموزش و پرورش را به لحاظ گسترش پژوهش در این نهاد و تشکیل کمیته‌های کاربست پژوهش‌ها از عوامل مؤثر در کاربست یافته‌های پژوهشی در آموزش و پرورش می‌دانند. بر همین اساس آسیب‌ها و ریشه‌های ضعف فرهنگ پژوهش در بین معلمان از منظر ساختاری به صورت زیر ترسیم می‌شود:

(۱۳۸۳)، ضعف مدیریت پژوهش و ساختار نظام پژوهشی وزارت آموزش و پرورش را مانعی در تصمیم‌گیری‌ها و برنامه‌ریزی‌ها آموزش دانسته‌اند که همسو با نتایج پژوهش پیش رو هست. یافته‌های حاصل از پژوهش‌ها و مطالعات بازرگان (۱۳۷۲)، نامی (۱۳۷۷)، سعادت (۱۳۷۷)، متین (۱۳۷۹) و حسن‌زاده (۱۳۸۲) نشان داده‌اند عدم نظام اطلاع‌رسانی پژوهش، مانعی دیگر در کاربست فرهنگ پژوهش در آموزش و پرورش است. سیف (۱۳۸۰)، کاردان (۱۳۸۰)، شریفی (۱۳۸۰)، مهرمحمدی (۱۳۷۹)، متین (۱۳۷۹) و همچنین صاحب‌نظران روش‌های پژوهش همانند ساندرز (۲۰۰۸) و رایس (۲۰۱۱) معتقدند فقدان آموزش در زمینه پژوهش در کلیه سطوح آموزش و پرورش و به‌ویژه به معلمان، ارتباط زیادی با عدم کاربست فرهنگ پژوهش در فرآیند یاددهی و یادگیری و کلاس درس دارد. همچنین نتایج پژوهشی سعادت (۱۳۷۷)، رومیانی (۱۳۸۲)، بخشی (۱۳۸۲) و محمدی (۱۳۸۲) نشان داده‌اند که نبود فرهنگ پژوهش، پژوهش محوری، پژوهش خوانی در سطوح آموزش و پرورش وجود دارد و در نهایت مطالعات مهرمحمدی (۱۳۷۷)، کیامنش (۱۳۷۷)، حسن‌زاده (۱۳۸۲) و موسی پور و نجفی (۱۳۸۲) نشان می‌دهد در صورتی که مدیران و برنامه‌ریزان نظام آموزشی به روش‌شناختی و کیفیت پژوهش‌های انجام‌شده اعتماد داشته باشند، تمایل بیشتری به کاربست آن‌ها در تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی‌ها دارند که تمام این موارد مؤید نتایج این پژوهش است. لازم به ذکر است ضعف مسئله‌یابی، تکراری بودن، فقدان ژرف‌نگری، عدم استفاده از مبانی نظری مناسب، عدم تعیین اولویت‌ها، فقر پیشینه و روش‌شناسی، کمبود ابزار و آزمون‌های لازم جهت انجام طرح‌های پژوهشی هم از جمله عواملی هستند که در افت کیفیت طرح‌ها و ضعف در کاربرد نتایج آن‌ها دخالت دارند (پنجه پور، ۱۳۹۳).

بر این اساس آسیب‌های هر بعد به تفکیک بررسی می‌شود:

آسیب‌های بعد ساختاری

مجموعه عوامل مربوط به نظام اطلاع‌رسانی پژوهش و ارتباط با کاربست یافته‌های پژوهش‌های پیشین، تأیید بر ارتباط نظام اطلاع‌رسانی و کاربست یافته‌های پژوهشی در آموزش و پرورش است؛ مستندسازی پژوهش‌های انجام‌شده، طبقه‌بندی و انتشار آن‌ها جهت دسترسی آسان و سریع، ارتباط زیادی با کاربست یافته‌های پژوهشی در آموزش و پرورش دارد. در این خصوص،

جدول ۴- ریشه‌های شناسایی شده آسیب‌های فرهنگ پژوهش در بعد ساختاری

عناونه موجوده		ضعف فرهنگ پژوهش در بین معلمان استان کرمان از منظر ساختاری												
ریشه سطح اول	تأثیر پایین امتیازات پژوهشی در ارتقای معلمان	عدم آموزش مهارت‌های پژوهشی به معلمان	ضعف بستری‌های ارتباطی بین معلمان پژوهشگر	ضعف فرایندهای کارآمد حوزه پژوهش در اداره آموزش و پرورش	عدم تناسب حق الزحمه های پژوهشی	عدم بهره گیری از یافته های پژوهشی	ضعف در نیازسنجی اولویت های پژوهشی							
ریشه سطح دوم	ضعف سبب‌های تشویش امر پژوهش	عدم لزوم موقف قنونی به استفاده از یافته های پژوهش معلمان	عدم فرایم سازی مکان مناسب برای هم آهنگی پژوهشگران	قندان نظام جمع اطلاعاتی در امر پژوهش	ضعف سازوکارهای اجرا کردن یافته های پژوهشی در اداره آموزش و پرورش	قنونی مستولان محور بودن ساختار آموزش و پرورش	مستله محور بودن ساختار آموزش و پرورش	قنونی دست و پاگیر در اداره آموزش و پرورش						
ریشه سطح سوم	ضعف آینده نگری در امر پژوهش	ضعف آینده نگری در اداره آموزش و پرورش	عدم قنونی مستولان جهت بهره گیری از یافته های پژوهش	عدم تخصصی انتیثار کافی به امر پژوهش	عدم قنونی مستولان جهت بهره گیری از یافته های پژوهش	ضعف آینده نگری در اداره آموزش و پرورش	ضعف آینده نگری در اداره آموزش و پرورش	ضعف آینده نگری در اداره آموزش و پرورش						
ریشه سطح چهارم S	ضعف آینده نگری در امر پژوهش	ضعف آینده نگری در اداره آموزش و پرورش	ضعف آینده نگری در اداره آموزش و پرورش	ضعف آینده نگری در اداره آموزش و پرورش	ضعف آینده نگری در اداره آموزش و پرورش	ضعف آینده نگری در اداره آموزش و پرورش	ضعف آینده نگری در اداره آموزش و پرورش	ضعف آینده نگری در اداره آموزش و پرورش						

موظف انجام پذیرد. همچنین در سازمان و تشکیلات، برنامه‌ریزی و مدیریت آموزش عالی، تغییراتی که موجب تسهیل کاربست یافته‌های پژوهشی می‌شود، ایجاد گردد یعنی با وضع مقررات و قرار دادن مسئولیت استفاده از یافته‌های پژوهشی در شرح وظایف مدیران و معلمان، این امکان فراهم شود که آنان مجاب به استفاده از یافته‌های پژوهشی شده و مسئولیت پاسخگویی در قبال فرا دستان را دارا شوند. یکی از راهکارهای نوآورانه در تقویت انگیزه پژوهش و در نتیجه توسعه پژوهش در امر آموزش، اعطای فرصت مطالعاتی و پژوهشی به آن دسته از معلمانی است که علاقه‌مندی و شایستگی خود را در این زمینه به اثبات رسانده‌اند. این تجربه به شکلی موفق در کشورهای دیگر از جمله ژاپن، به کار گرفته شده است. انتظار می‌رود به‌منظور تسریع در موتور محرک پژوهش و پژوهش از یک‌سو و پرهیز از موازی کاری بانک اطلاعاتی پژوهشی ویژه‌ی معلمان تشکیل

پیشنهادها متناسب با آسیب‌های ریشه‌ای بعد ساختاری لازم است معلمان به‌عنوان مصرف‌کنندگان نتایج پژوهش‌های آموزشی، آموزش ببینند زیرا تا زمانی که روحیه پژوهش در میان آن‌ها به‌طور گسترده برقرار نشود، بازار پژوهش در آموزش رونق کافی نخواهد یافت. ضرورت دارد که برای آشنایی آن‌ها دوره‌هایی به‌صورت الزامی برای همه معلمان، برنامه‌ریزی و اجرا شود و همان‌طور برای قبولی آن‌ها در این دوره‌ها امتیازاتی باید قائل شد. اگر بخشی از ساعات تدریس معلمان در طول هفته به امر پژوهش اختصاص یابد و امتیازاتی هم برای آن در نظر گرفته شود، معلمان خود موظف به امر پژوهش می‌گردند و به این طریق در جهت بهبود کار خود و محیط آموزشی تلاش خواهند کرد. از این‌رو لازم است برای اعتلای پژوهش در آموزش عالی و ترغیب معلمان بدین امر، قوانین ارتقا به نفع پژوهش اصلاح شود تا با ایجاد انگیزه‌های مادی و معنوی، پژوهش به‌عنوان یک امر

این امر تأثیر قابل توجهی نیز در شکل‌گیری تصویر ذهنی سایر واحدهای اجرایی آن سازمان نسبت به امر تحقیق و توسعه دارد (عرب مازار و همکاران، ۱۳۸۸). به نظر می‌رسد به وجود نیامدن باور به پژوهش بین مدیران و مسئولان مربوطه، همچنین بی‌توجهی و بی‌اعتمادی مدیران نسبت به دستاوردهای پژوهشی، شکاف‌های نگرشی و ارتباطی میان مدیران و پژوهشگران در تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری‌های مختلف، بی‌اعتمادی غالب مدیران نسبت به نقش و اهمیت پژوهش را موجب شده است. رفتارهای سیاسی از یک‌طرف اهداف سازمان را تحقق می‌بخشند، اما از طرف دیگر در شکل مخرب خود مانع دستیابی سازمان به اهداف خود شده و در این میان نیز امر پژوهش فدا می‌شود. همچنین بین پژوهشگران و سطوح بالای سازمان ارتباط اثربخشی وجود ندارد که بتوان در فضای مناسب صورت‌ها و دغدغه‌ها را مطرح کرد.

شود. این امر علاوه بر موارد فوق، می‌تواند به‌عنوان یک منبع اطلاعاتی نیز مورد بهره‌برداری محققان و پژوهشگران قرار گیرد. ایجاد نیاز در معلمان یکی از راهکارهای بسیار مهمی است که می‌تواند معلمان را به پژوهش و تحقیق ترغیب نماید. بنابراین پیشنهاد می‌شود با بازنگری در برگه‌های ارزشیابی و شاخص‌های انتخاب کارکنان، مدیران، معلمان و ... الزام مشارکت آن‌ها را در این مقوله فراهم نمایند.

آسیب‌های بعد رفتاری

مهم‌ترین گام در راه پیدایش و گسترش فرهنگ پژوهش در سازمان، باور مدیران عالی سازمان به مفید بودن امر پژوهش است. حمایت مدیران عالی سازمان از امر پژوهش و اهمیت قائل شدن برای نتایج و پیشنهادهای پژوهش‌های صورت گرفته نه تنها برای پیشرفت و تعالی آن سازمان حیاتی و ضروری است، بلکه

جدول ۵- آسیب‌ها و ریشه‌های شناسایی شده آسیب‌های فرهنگ پژوهش در بعد رفتاری

عارضه موجود											
ضعف فرهنگ پژوهش در بین معلمان استان کردستان از منظر علل ریشه ای رفتاری											
علل سطح اول	کاهش ارزشمندی پژوهش در معلمان	عدم تمایل مسئولان به نشر یافته های پژوهشی معلمان	ضعف خلاقیت و نوآوری های پژوهشی در معلمان								
علل سطح دوم	عدم توجه جدی مدیرت سازمان امر پژوهش	نگاه رفع تکلیفانه مسئولان اداره به حوزه پژوهش	معمول و سستی	عدم آشنایی کافی معلمان به فنون پژوهشی	عدم وجود جو مناسب پژوهش در اداره آموزش و پرورش						
علل سطح سوم	عدم باور به یافته های پژوهشی نزد همکاران و مسئولان	عدم توجه جدی مدیریت سازمان امر پژوهش	به ابعاد حرفه معلمی	کافی معلمان	ضعف ارتباط اثربخش مسئولین اداره با معلمان محقق	عدم توجه جدی مدیریت سازمان امر پژوهش	عدم توجه جدی به دغدغه پژوهشگران در اداره	عدم حضور فعال معلمان در انجمن های علمی	عدم اشتیاق و روحیه پژوهشی در معلمان	کافی معلمان به فنون پژوهشی	بی اعتمادی به برداشت حق الزحمه های پژوهشی
علل سطح چهارم	رواج رفتارهای سیاسی مخرب ذرون سازمانی	عدم باور به یافته های پژوهشها نزد همکاران و مسئولان	کم انگیزگی سازمانی در معلمان	عدم اشتیاق و روحیه پژوهشی در معلمان	رواج رفتارهای سیاسی مخرب ذرون سازمانی	عدم توجه جدی یافته های پژوهشی نزد همکاران و مسئولان	عدم باور به یافته های پژوهشها نزد همکاران و مسئولان	در اولویت نبودن پژوهش برای معلمان	کم انگیزگی سازمانی در معلمان	رواج رفتارهای سیاسی مخرب ذرون سازمانی	رواج رفتارهای سیاسی مخرب ذرون سازمانی
علل سطح پنجم	رواج رفتارهای سیاسی مخرب ذرون سازمانی	رواج رفتارهای سیاسی مخرب ذرون سازمانی	رواج رفتارهای سیاسی مخرب ذرون سازمانی	کم انگیزگی سازمانی در معلمان	رواج رفتارهای سیاسی مخرب ذرون سازمانی	رواج رفتارهای سیاسی مخرب ذرون سازمانی	رواج رفتارهای سیاسی مخرب ذرون سازمانی	رواج رفتارهای سیاسی مخرب ذرون سازمانی	رواج رفتارهای سیاسی مخرب ذرون سازمانی	رواج رفتارهای سیاسی مخرب ذرون سازمانی	عدم باور به یافته های پژوهشها نزد همکاران و مسئولان
علل سطح ششم	رواج رفتارهای سیاسی مخرب ذرون سازمانی	رواج رفتارهای سیاسی مخرب ذرون سازمانی	رواج رفتارهای سیاسی مخرب ذرون سازمانی	رواج رفتارهای سیاسی مخرب ذرون سازمانی	رواج رفتارهای سیاسی مخرب ذرون سازمانی	رواج رفتارهای سیاسی مخرب ذرون سازمانی	رواج رفتارهای سیاسی مخرب ذرون سازمانی	رواج رفتارهای سیاسی مخرب ذرون سازمانی	رواج رفتارهای سیاسی مخرب ذرون سازمانی	رواج رفتارهای سیاسی مخرب ذرون سازمانی	رواج رفتارهای سیاسی مخرب ذرون سازمانی

پیشنهادها متناسب با آسیب‌های ریشه‌ای بعد رفتاری

- ◀ ایجاد جاذبه‌های انگیزشی و تشویقی و منزلت بخشی به معلمان پژوهشگر و اعطای امتیازات ویژه به آنان در نظام پاداش دهی از قبیل انتخاب معلم نمونه، ترفیع طبقه شغلی، اعطای وام، چاپ مقاله‌ها و پژوهش‌های معلمان و ...
- ◀ آشناسازی عملی معلمان با اصول تحقیق از طریق آموزش ضمن خدمت تأکید بر ارائه پایان‌نامه و گنجاندن واحدهای درسی.
- ◀ ارضای نیازهای معلمان، قدردانی از معلمان محقق و دادن امتیازات شغلی به آن‌ها.
- ◀ توجه ویژه به تغییر نگرش، ایجاد انگیزش و بالا بردن دانش و مهارت مربیان برای هموار کردن مسیر فرهنگ پژوهش.
- ◀ بالا بردن و تعمیق روحیه کارهای گروهی و نگاه مشورتی و مشارکتی از پیش از دبستان و به‌خصوص در سطح مدارس.

آسیب‌های بعد زمینه‌ای

به‌جرت می‌توان گفت پژوهش در سطوح گوناگون کشور ما جزئی از فرهنگ نیست. نه در حوزه سیاست و اقتصاد و فرهنگ و جامعه و نه در سطح عامه مردم و مدیران و سیاست‌گذاران و تصمیم‌سازان و تصمیم‌گیران و مجریان، فرهنگ پژوهش به معنای واقعی وجود ندارد. این امر البته خود ناشی از دلایل متعددی است که مهم‌ترین آن‌ها عدم احساس نیاز به آن و عدم وجود رقابت از بعد کیفیت و هزینه در همه حوزه‌ها و سطوح است. نکته قابل توجه آنکه، علی‌رغم وجود مشکلات متعدد در زمینه‌های گوناگون اجتماع، پرسش‌های پژوهشی موردنیاز کشور هنوز به‌درستی احصا و تبیین نشده‌اند و با این حال متأسفانه پژوهش‌های انجام‌گرفته و در حال انجام بیشتر با تکیه بر فرم صورت می‌پذیرد تا تکیه بر محتوا. بر همین اساس آسیب‌ها و ریشه‌های ضعف فرهنگ پژوهش در بین معلمان از منظر زمینه‌ای به‌صورت زیر ترسیم می‌شود:

جدول ۶- ریشه‌های شناسایی شده آسیب‌های فرهنگ پژوهش در بعد زمینه‌ای

عارضه موجود		ضعف فرهنگ پژوهش در معلمان استان کردستان از منظر ریشه پایی زمینه ای			
ریشه سطح اول	غنی‌نشدن فرهنگ پژوهش در سطح جامعه				
ریشه سطح دوم	ضعف اعتبارات دولت به حوزه پژوهش	عدم حمایت جدی دولت از حوزه پژوهش	ضعف جایگاه پژوهش در افکار عامه	عدم حمایت جدی دولت از پژوهشگران	افول جایگاه آموزش و پرورش در سطح جامعه
ریشه سطح سوم	ضعف سیاستگذاری دولت در حوزه پژوهش	عدم اهتمام جدی دولت در بکارگیری یافته‌های پژوهشی	عدم تناسب برخی پژوهش‌ها با نیازهای واقعی جامعه	عدم اهتمام جدی دولت در بکارگیری یافته‌های پژوهشی	سیاست زدگی بخش دولتی
ریشه سطح چهارم	وجود نهادهای موازی و متداخل امر پژوهش در کشور	عدم تناسب برخی پژوهش‌ها با نیازهای واقعی جامعه	ضعف سیاستگذاری دولت در حوزه پژوهش	عدم تناسب برخی پژوهش‌ها با نیازهای واقعی جامعه	سیاست زدگی بخش دولتی
ریشه سطح پنجم	تمرکزگرایی ستادی در حوزه پژوهش	ضعف سیاستگذاری دولت در حوزه پژوهش	وجود نهادهای موازی و متداخل امر پژوهش در کشور	ضعف سیاستگذاری دولت در حوزه پژوهش	سیاست زدگی بخش دولتی
ریشه سطح ششم	وجود نهادهای موازی و متداخل امر پژوهش در کشور	وجود نهادهای موازی و متداخل امر پژوهش در کشور	تمرکزگرایی ستادی در حوزه پژوهش	وجود نهادهای موازی و متداخل امر پژوهش در کشور	سیاست زدگی بخش دولتی
ریشه سطح هفتم	تمرکزگرایی ستادی در حوزه پژوهش	تمرکزگرایی ستادی در حوزه پژوهش	تمرکزگرایی ستادی در حوزه پژوهش	تمرکزگرایی ستادی در حوزه پژوهش	سیاست زدگی بخش دولتی

پیشنهادها متناسب با آسیب‌های ریشه‌ای بعد زمینه‌ای

مطالعات تطبیقی بیانگر وجود رابطه میان درک اهمیت پژوهش و توسعه جوامع است. کشورهای توسعه‌یافته، توسعه خود را بیش از هر چیز مدیون تعمیق، گسترش و بالندگی پژوهش می‌دانند. شاهد آن، اهتمام این کشورها در سرمایه‌گذاری‌های پژوهشی، استفاده از یافته‌های پژوهشی و شناسایی موانع این امر و مرتفع کردن آن‌هاست (پنجه پور، ۱۳۹۳). این‌گونه کشورها با ایجاد سازوکار مناسب، تصمیمات خود را متکی بر یافته‌های پژوهشی کرده و بدین‌وسیله موفقیت برنامه‌ها را در دهه اخیر افزایش

داده‌اند. از این‌رو سرمایه‌گذاری هر چه بیشتر در پژوهش می‌تواند ایجاد انگیزه خوبی برای شرکت معلمان در پژوهش‌ها باشد. باید با توجه به عوامل بازدارنده اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و تاریخی در ارتباط با پژوهش و پژوهشگری و آگاهی از مشکلات اساسی و بنیادین خود نباید در برنامه‌های اصلاحی به‌صورت ساده‌انگارانه برخورد کرد یا دچار خوش‌باوری شد؛ بنابراین مشارکت همه دستگاه‌های فرهنگی به‌ویژه رسانه‌های ارتباط‌جمعی در مقوله‌ی فرهنگ‌سازی ضروری است. بر اساس کلیات مطالبی که بیان شد پیشنهادها و راهکارهای کاربردی متناظر با محورهای اصلی به شرح زیر ارائه می‌گردد:

<p>الف - پیشنهادهای متناظر بر مدیریت پژوهش</p> <p>۱- ایجاد یک نظام ارزشیابی دقیق از طرح‌های پژوهشی اجرا شده و انعکاس نتیجه آن به ناظران و مجریان پژوهش ۲- برقرار نمودن ارتباط بین آموزش و پرورش، دانشگاه‌ها و مراکز پژوهش ۳- مبادله تجربیات شوراهای پژوهش استان‌ها و کمیته‌های پژوهشی همسو با کاربست یافته‌های پژوهشی ۴- تفویض اختیار به مدیران جهت کاربست یافته‌های پژوهشی در سطوح مختلف</p>	
<p>ب- پیشنهادهای متناظر بر نظام اطلاع‌رسانی پژوهش</p> <p>۱- تهیه و تدوین بانک‌های اطلاعاتی در زمینه پژوهش‌های انجام‌شده و قرار دادن آن‌ها بر روی وبسایت آموزش و پرورش ۲- مستندسازی پژوهش‌های انجام‌شده در آموزش و پرورش و در اختیار گذاشتن آن‌ها از طرق مختلف به مخاطبان ۳- راه‌اندازی پایگاه‌های اطلاعاتی - پژوهشی اینترنتی و قرار دادن آن بر روی وبسایت آموزش و پرورش. ۴- ساماندهی نظام طبقه‌بندی و نگهداری پژوهش‌های انجام‌شده به‌منظور دسترسی سریع و آسان</p>	
<p>ج- پیشنهادهای متناظر بر آموزش پژوهش</p> <p>۱- طراحی و اجرای برنامه‌ی آموزش پژوهش برای معلمان ۲- برگزاری دوره‌ها و کارگاه‌های آموزش و پژوهش برای پژوهشگران با تأکید بر کاربست یافته‌های پژوهش ۳- برگزاری منظم و مستمر دوره‌های پژوهشگری، پژوهش‌یاری و اقدام‌پژوهی در سطوح مختلف آموزش و پرورش ۴- تألیف کتاب‌های روش پژوهش برای معلمان</p>	
<p>د- پیشنهادهای متناظر بر اشاعه فرهنگ پژوهش</p> <p>۱- ایجاد باور به سودمندی پژوهش‌های انجام‌شده در آموزش و پرورش در مدیریت سطوح بالا ۲- پرورش روحیه تفکر علمی و تفکر انتقادی در معلمان ۳- رواج تفکر کاربست یافته‌های پژوهش‌های آموزشی در سطوح تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی‌ها ۴- گسترش روحیه پژوهش‌محوری در آموزش و پرورش</p>	
<p>ه- پیشنهادهای متناظر با تقویت منابع مالی</p> <p>۱- افزایش اعتبارات در آموزش و پرورش متناسب با دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی کشور ۲- افزایش حق تحقیق و حق الزحمه نظارت طرح‌های پژوهشی ۳- افزایش سقف اعتبارات طرح‌های پژوهشی ۴- اعطای فرصت‌های مطالعاتی به پژوهشگران</p>	
<p>و- پیشنهادهای متناظر بر بعد فنی و روش شناختی</p> <p>۱- انتخاب عناوین پژوهشی مناسب و تصویب آنها در شوراهای آموزش و پرورش ۲- فرآیند مسئله‌یابی و تعیین اولویت بندی پژوهش علمی و دقیق ۳- دقت در انتخاب پژوهشگران و ناظران مناسب برای طرح‌های پژوهشی ۴- توجه و اهمیت همزمان به پژوهش‌های بنیادی در کنار پژوهش‌های کاربردی.</p>	

فهرست منابع

- (۱) ابتکار، تقی. (۱۳۸۱). «چگونگی ایجاد انگیزه تحقیق، پرورش محقق و چگونگی جذب استعداد های خلاق». سمنان: طرح پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد سمنان.
- (۲) ابوطالبی، نرگس. (۱۳۹۹). «بررسی موانع و چالش‌های تحقیق و پژوهش در نظام آموزش و پرورش و نقش پژوهش در بهبود و توسعه نظام آموزشی کشور». ماهنامه آفاق علوم انسانی، سال چهارم، شماره چهل و یکم، صص ۶۷-۸۳.
- (۳) احمدی، کیومرث؛ پوراسد، مجتبی و فاطمی، عادل (۱۴۰۰). «ریشه یابی آسیب‌های موجود در نظام‌های مدیریت منابع انسانی سازمان‌های دولتی بر اساس روش RCA». دو فصلنامه پژوهش‌های مدیریت منابع انسانی، سال ۱۳، شماره ۳.
- (۴) اخوان سپهی، عباس. (۱۳۸۶). «نقش رسانه‌ها در توسعه‌ی فرهنگ پژوهش، موسسه‌ی آفتاب». قابل دسترس در: http://www.aftabir.com/articles/view/applied_sciences/communication/c12c1185619649_media_p1.php
- (۵) آراسته خو، حمیدرضا و محمودی راد، مریم. (۱۳۸۲). «آموزش اثربخش، رویکردی بر اساس ارزیابی تدریس». مجله علمی دانشگاه علوم پزشکی سمنان، جلد پنجم. ویژه نامه آموزش پزشکی.
- (۶) آراسته خو، محمد. (۱۳۸۷). «فرهنگ اصطلاحات علمی - اجتماعی». تهران: چاپ دهم، انتشارات چاپ پخش.
- (۷) آزادفر، مریم و حضرتی صومعه، زهرا. (۱۳۸۹). «عوامل موثر بر توسعه‌ی فرهنگ پژوهشگری از دیدگاه استادان دانشگاه‌های استان قزوین». فصلنامه پژوهش‌های سیاسی و بین‌المللی، سال اول، شماره سوم، صفحات ۶۷ تا ۸۹.
- (۸) آهنچیان، محمدرضا. (۱۳۸۶). «اقدام پژوهی». طراحي، اجرا و ارزشیابی. تهران: انتشارات رشد.
- (۹) آهون، روح الله و آهون، حمیده، (۱۳۹۶)، «موانع و راهکارهای پژوهش در میان معلمان»، سومین کنفرانس بین‌المللی روانشناسی جامعه‌شناسی علوم تربیتی و مطالعات اجتماعی شیراز، <https://civilica.com/doc/668506>
- (۱۰) ایرانی، یوسف. (۱۳۸۲). «روش تحقیق عملی (اقدام پژوهی) با ضمیمه معلم پژوهنده». تهران، لوح زرین.
- (۱۱) بازرگان، عباس. (۱۳۷۲). «نقش اطلاع‌رسانی در پژوهش‌های آموزشی». فصلنامه‌ی تعلیم و تربیت، شماره‌ی ۳۴، شماره دوم، شماره مسلسل ۳۴. صص ۱۹-۹.
- (۱۲) بازرگان، عباس. (۱۳۷۳). «اقدام پژوهی و کاربرد آن در تعلیم و تربیت». فصلنامه‌ی تعلیم و تربیت، شماره‌ی ۳۶ - ۳۵، تهران: سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش.
- (۱۳) برقی، سیدرضا. (۱۳۷۶). «ارتباط با پژوهش و تأثیر آن بر تصمیم‌گیری». فصلنامه دانش مدیریت، شماره ۳۹ و ۴۰، صص ۱۲۶-۱۴۴.
- (۱۴) بیات، مهین؛ کامرانی؛ محسن. (۱۳۹۳). «آسیب‌شناسی معاونت منابع انسانی با هدف بهبود و توسعه بر اساس مدل سه‌شاخگی». بیست و نهمین کنفرانس بین‌المللی برق. تهران: ایران.
- (۱۵) بیان، حسام‌الدین. (۱۳۷۵). «جستارگری؛ شالوده پژوهش‌های پیشرفته در علوم». تهران: نشر مرکز آموزش مدیریت دولتی.
- (۱۶) پاشا شریفی، حسن. (۱۳۷۶). «شیوه‌های ارزشیابی از آموخته‌ها». تهران: انتشارات سمت.
- (۱۷) پنجه‌پور، مجتبی. (۱۳۸۹). «بررسی علم‌سنجی مقالات منتشر شده محققان علوم پزشکی و علوم وابسته در مجلات پاکستانی و ایرانی در فاصله زمانی ۲۰۰۹-۲۰۰۴». فصلنامه پژوهش و برنامه‌ریزی در آموزش عالی، دوره ۱۶، سال سیزدهم، صفحات ۱۰۷-۱۲۳.
- (۱۸) پنجه‌پور، مجتبی. (۱۳۹۳). «بررسی تحلیلی آسیب‌شناسی پژوهش در کشور (یک دیدگاه)». اصفهان: اولین همایش ملی سنجش علم: ارزشیابی و آسیب‌شناسی.
- (۱۹) پورصادق، ناصر. (۱۳۸۲). «آسیب‌شناسی نظام آموزش کارکنان دولت و طراحی الگوی ارتباط آن با اثربخشی نظام اداری جمهوری اسلامی ایران». رساله دکتری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات
- (۲۰) پوراسد، مجتبی؛ احمدی، کیومرث و فاطمی، عادل. (۱۳۹۹). «آسیب‌شناختی نظام آموزش در سازمان‌های دولتی ایران با روش RCA». دو فصلنامه مدیریت آموزش بر سازمانها، سال ۹، شماره ۲.
- (۲۱) پیدایی، میرمهرداد و نوری، فیروز. (۱۳۸۸). «آسیب‌شناسی آموزش و بهسازی منابع انسانی مبتنی بر الگوهای تعالی منابع انسانی (ارائه مدل تعالی آموزش کارکنان در سازمان‌ها)». اولین کنفرانس بین‌المللی مدیران آموزش، تهران، ایران، صفحات ۱۳ - ۱.
- (۲۲) تصدیقی، محمدعلی؛ تصدیقی، فروغ. (۱۳۸۸). «موانع تحقیق و فرهنگ پژوهش در نظام آموزش عالی». ماهنامه مهندسی فرهنگی، سال چهارم، شماره ۳۵، صص ۳۷-۴۷.

- (۲۳) تقوایی یزدی، مریم. (۱۳۹۹). «بررسی نقش معلمان پژوهشگر در تقویت و توسعه تفکر پژوهشی دانش آموزان ابتدایی». فصلنامه مدیریت بر آموزش سازمان‌ها، سال نهم، شماره دوم، صفحه ۱۱-۳۳.
- (۲۴) تودارو، مایکل. (۱۳۶۹). «توسعه اقتصادی در جهان سوم». (مترجم: غلامعلی فرجادی)، جلد اول، تهران: سازمان برنامه و بودجه.
- (۲۵) جبارزاده، وحید؛ تباربانی، محمد علی و حسین نیا، هادی. (۱۳۸۹). «ضرورت توسعه فرهنگی از دیدگاه امام خمینی (ره)». فصلنامه پژوهش فرهنگی، دوره یازدهم، شماره دهم، صفحات ۵۱-۷۸.
- (۲۶) جهانگیرفرد، مجید و سلمان، محسن. (۱۳۸۹). «آسیب‌شناسی طرح ساماندهی تعاونی های روستایی و کشاورزی در بخش بکارگیری مدیران عامل تحصیل کرده». تعاون و روستا، سال دوم، شماره ۴ و ۵.
- (۲۷) حسین زهی، درخت؛ جنگی زائی، نسرين؛ نصرت ناهوکی، عبدالسلام. (۱۳۹۵). «نقش خودکارآمدی در یادگیری و موفقیت تحصیلی». دومین کنفرانس راهکارهای توسعه و ترویج آموزش علوم در ایران، گله دار: ایران.
- (۲۸) حسینی، رسول. (۱۳۹۹). ارائه چارچوب توسعه فرهنگ پژوهش در ماکز دانشگاه فرهنگیان. فصلنامه مطالعات اندازگیری و ارزشیابی آموزشی، سال دهم، شماره ۳۱، صفحه ۳۵-۶۲.
- (۲۹) خادمی اسلام، حبیب اله؛ روانبخش، مقتدالانام و روانبخش، فواد. (۱۳۸۴). «بررسی شرکت چوب و صنعت ایران با استفاده از مدل عرضه‌یابی شرکت نوسازی صنایع ایران (رویکرد EFQM)». مجله علوم کشاورزی، سال یازدهم، شماره ۴، صص ۱۹۱ - ۱۹۰.
- (۳۰) خنیفر، حسین. (۱۳۸۴). «ارائه الگوی مدیریت بومی مبتنی بر دیدگاه امام علی (ع) با استفاده از مدل مفهومی سه‌شاخگی». فرهنگ مدیریت، سال سوم، شماره ۸، صص ۱۴۶ - ۱۰۰.
- (۳۱) خنیفر، حسین. (۱۳۸۴). «درآمدی بر استانداردسازی منابع انسانی در نظام آموزشی». فصلنامه روان شناسی و علوم تربیتی (علمی - پژوهشی)، سال چهارم، شماره ۲.
- (۳۲) خورشیدی، غلامحسین. (۱۳۸۳). «درآمدی بر اقتصاد آموزش عالی». دفتر برنامه‌ریزی اجتماعی و مطالعات فرهنگی. تهران: وزارت علوم تحقیقات و فناوری.
- (۳۳) دلاور، علی. (۱۳۷۴). «مبانی نظری و عملی پژوهش در علوم انسانی و اجتماعی». تهران: رشد، چاپ اول.
- (۳۴) دریاپور، الهه؛ درتاج، فریبرز؛ عباس پور، عباس؛ سعدی پور، اسماعیل و دلاور، علی. (۱۳۹۹). عوامل موثر بر گسترش فرهنگ پژوهش در آموزش ابتدایی: مطالعه ای با رویکرد پدیدارشناسی. مجله روان شناسی مدرسه، دوره نهم، شماره ۱، صفحه ۳۰-۵۳.
- (۳۵) دیویی، جان. (۱۳۶۹). «منطق، تئوری تحقیق». (مترجم: علی شریعتمداری)، تهران: دانشگاه تهران.
- (۳۶) ذاکر صالحی، غلامرضا. (۱۳۸۸). «محیط پژوهش در ایران و پیشنهاد اهداف و سیاستهای پژوهش در برنامه پنجم توسعه کشور». فصلنامه پژوهش و برنامه ریزی در آموزش عالی دوره ۱۵، شماره ۳، صص ۷۸-۵۱.
- (۳۷) رحیمی، حمید؛ سیادت، علی؛ هویدا، رضا؛ شاهین، آرش و بختیار نصرآبادی، حسنعلی. (۱۳۸۹). «تحلیل عارضه های سازمانی دانشگاه های دولتی شهر اصفهان بر اساس مدل شش جعبه از دیدگاه اعضای هیئت علمی و ارتباط آن با سلامت سازمانی و کیفیت محیط کار». فصلنامه پژوهش و برنامه‌ریزی در آموزش عالی، شماره ۵۸، صفحات ۳۹ - ۱۹.
- (۳۸) رضایی، اکبر؛ قدم پور، عزت الله؛ شریفی، حسن پاشا. (۱۳۸۷). «الگوی برای ایجاد علاقه و انگیزه به مطالعه و پژوهش: بررسی اثربخشی آن در دانش آموزان دوره راهنمایی». فصلنامه نوآوری های آموزشی، شماره ۲۵، سال هفتم، صص ۱۵۱-۱۸۴.
- (۳۹) رضایی، علی اکبر؛ صالحی امیری، سیدرضا؛ رفیعی نژاد، علی اصغر. (۱۳۹۰). «موانع فرهنگی توسعه سیاسی در ایران ارائه راهکارهای مدیریتی در این حوزه». فصلنامه مدیریت فرهنگی، سال پنجم، شماره یازدهم، صص ۲۱-۴۴.
- (۴۰) رضوی، اعظم و عباس زاد، مینا. (۱۳۹۴). «نقش معلمان در توسعه ی پژوهش محوری در مدارس». کنفرانس بین المللی رویکردهای نوین در علوم انسانی، <https://civilica.com/doc/439661>
- (۴۱) رفیع پور، فرامرز. (۱۳۸۱). «موانع رشد علمی ایران و راه حل‌های آن». تهران: شرکت سهامی انتشار.
- (۴۲) زواری، محمد ابراهیم؛ طاهری لاری، مسعود؛ خیاط مقدم، سعید؛ عنایتی، غلامرضا. (۱۳۹۰). «بررسی وضعیت فرهنگ پژوهش کشور از دیدگاه پژوهش‌گران دانشگاهی». مقاله ارائه شده در دومین همایش ملی مدیریت پژوهشی و فناوری دانشگاه شریف، تهران: پژوهشکده سیاستگذاری علم، فناوری و صنعت.

- (۴۳) ساکی، رضا. (۱۳۸۵). «پژوهش‌های آموزشی و چالش‌های فراروی». فصلنامه تعلیم و تربیت. شماره ۸۵.
- (۴۴) سبحانی نژاد، مهدی و منافی شرف آباد، کاظم. (۱۳۹۰). «جامعه‌شناسی آموزش و پرورش (مبانی، رویکردها و سیرجامع نظریه‌ها و حوزه‌های شاخص)». تهران: انتشارات یسپرون.
- (۴۵) سلطانی، ایرج. (۱۳۸۵). «استانداردهای توسعه‌گر کارکنان در مدیریت منابع انسانی». تدبیر، شماره ۱۷۷، صص ۴۹ - ۵۵.
- (۴۶) سلطانی، ایرج. (۱۳۸۸). «الگوی جامعه‌ارزیابی و پایش نظام و فرایند آموزش سازمانی». اولین کنفرانس بین‌المللی مدیران آموزش، تهران، ایران.
- (۴۷) سهرابی، محمد. (۱۳۸۸). «توسعه‌ی فرهنگ پژوهش در آموزش و پرورش». روزنامه اطلاعات، قابل دسترس در وبسایت مؤسسه‌ی تبیان اردبیل به آدرس: <http://www.tebyan-ardebil.ir/description.aspx?id=4455>
- (۴۸) سیف الهی، وجه اله. (۱۳۸۷). «راهنمای اقدام پژوهی در آموزش و پرورش». رشت: انتشارات گیلان
- (۴۹) شریفی، حسن پاشا. (۱۳۸۵). «روش‌های تحقیق در علوم رفتاری». تهران: انتشارات سخن.
- (۵۰) شکارچی، غلامعباس. و زواری، محمد ابراهیم. (۱۳۸۹). «مهم‌ترین چالش‌های پیش روی تحقیق: کمبود بودجه یا فرهنگ پژوهش کشور». اولین همایش ملی مدیریت پژوهش و فناوری، دی، تهران، ایران.
- (۵۱) شمس مورکانی، غلامرضا. (۱۳۷۳). «بررسی علل عدم علاقه معلمان منطقه زرین شهر به فعالیت‌های پژوهشی». سایت وزارت آموزش و پرورش اصفهان.
- (۵۲) شورای عالی فرهنگی. (۱۳۹۰). «سند تحول بنیادین آموزش و پرورش». تهران: وزارت آموزش و پرورش.
- (۵۳) شیبانی، امید. (۱۳۸۷). «موانع و مشکلات موسسات پژوهشی کشور ایران در بخش دولتی». طرح پژوهشی، تهران.
- (۵۴) صالح عاشق آبادی، احمد. (۱۳۹۷). «فرهنگ پژوهش در توسعه یک کشور. همایش جامعه علمی ایرانیان مقیم چین، بررسی فرایندها و دستاوردهای توسعه در چین». دوره دوم، دانشگاه چینخوا: چین.
- (۵۵) صدری، صدر الدین. (۱۳۷۳). «بررسی وضعیت و روند گسترش تحقیقات آموزشی». پایان‌نامه‌ی کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده‌ی علوم تربیتی دانشگاه تهران.
- (۵۶) صفری، علی؛ فرخی، مجتبی؛ صالح زاده، رضا. (۱۳۹۴). «آسیب‌شناسی نظام مدیریت منابع انسانی». فصلنامه پژوهش‌های مدیریت منابع انسانی دانشگاه امام حسین (ع)، سال هفتم، شماره اول، پیاپی ۱۹، صص ۸۳-۱۱۱.
- (۵۷) طایفی، علی (۱۳۸۰). «موانع فرهنگی توسعه تحقیق در ایران؛ مقدمه‌ای بر اندیشه‌ورزی و اندیشه‌سوزی در ایران». تهران: انتشارات آزاد اندیشان.
- (۵۸) طایفی، علی. (۱۳۸۲). «موانع فرهنگی توسعه تحقیق در ایران». تهران: انتشارات رشد.
- (۵۹) عابدی جعفری، حسن، تسلیمی، محمدسعید، فقیهی، ابوالحسن، شیخ‌زاده، محمد. (۱۳۹۰). «تحلیل مضمون و شبکه مضامین: روشی ساده و کارآمد برای تبیین الگوهای موجود در داده‌های کیفی». *اندیشه مدیریت راهبردی (اندیشه مدیریت)*: doi: 10.30497/smt.2011.163, 5(2), 151-198.
- (۶۰) عبدصبور، فریدون؛ حاجی سید تقی، محمدهادی و راوند، مصطفی. (۱۳۸۹). «کاربست مدل آسیب‌شناسی سه‌شاخگی در بررسی عوامل موثر بر بهبود عملکرد سازمانی (مورد مطالعه: واحدهای حقوقی شرکت برق منطقه ای تهران)». فصلنامه مدیریت و توسعه، دوره دوازدهم، شماره ۴۵.
- (۶۱) عرب مازار، عباس؛ جمشیدی، محمدتقی؛ صالحیان عمران، ابوالفضل. (۱۳۸۸). «آسیب‌شناسی تحسین و توسعه در سازمان‌های دولتی». ماهنامه تدبیر، شماره ۲۰۷، صص ۴۹-۵۵.
- (۶۲) عسگریان، مصطفی. (۱۳۸۵). «جایگاه فرهنگ قومی در تربیت شهروندی». فصلنامه‌ی نوآوردی‌های آموزشی، شماره‌ی ۱۷، سال پنجم، صص ۱۶۲ - ۱۳۳.
- (۶۳) فرهنگی، علی اکبر. (۱۳۷۹). «پروژه بررسی و شناخت وضع موجود آب منطقه‌ای کرمان و ارائه اولویت‌های تحقیقات جهت حل برخی از مشکلات سازمان و افزایش بهره‌وری». دانشگاه تهران: مرکز پژوهش‌های کاربردی دانشکده مدیریت.
- (۶۴) قراملکی، فرامرز. (۱۳۸۶). «تصور ما از پژوهش». روزنامه رسالت، ۲۱ / ۳ / ۸۶، شماره ۱۶۸، صفحه ۱۸.
- (۶۵) کاردان، علی محمد. (۱۳۷۷). «صورت بسط و توسعه تحقیقات در آموزشی و پرورش، چرا و چگونه؟». تک‌نگاشت شماره ۱۷، تهران: پژوهشکده تعلیم و تربیت مجموعه مقاله‌های پژوهش در آموزش.

- ۶۶) کامینگز، توماس و ورلی، کریستوفر. (۱۳۸۵). «تحول و توسعه سازمانی (آسیب‌شناسی، عارضه‌یابی و تغییر برنامه‌ریزی شده در سازمان)». (مترجم کورش برارپور)، تهران: فرااندیش سبز.
- ۶۷) کریمی، رضا. (۱۳۹۹). «تاثیر اصول علوم تربیتی دانش آموزان بر یادگیری آنها». سومین همایش بین‌المللی روانشناسی، علوم تربیتی و مطالعات اجتماعی، همدان، <https://civilica.com/doc/1227921>.
- ۶۸) کریمی، فرهاد. (۱۳۸۵). «برنامه‌ی کیفیت بخشی و توسعه تحقیقات در وزارت آموزش و پرورش». پژوهشنامه آموزشی، سال دوم، شماره ۴، صفحات ۱۵۱-۱۶۶.
- ۶۹) کمریگی، خلیل؛ رشیدی، مجتبی (۱۳۹۴). «مسئله شناسی و اولویت بندی آسیب‌ها و مسائل فرهنگی (مورد مطالعه: استان ایلام)». فرهنگ ایلام، دوره شانزدهم، ۴۸ و ۴۹، ۱۶۵ - ۱۸۶.
- ۷۰) کیامنش، علیرضا. (۱۳۷۳). «حساسیت تحقیق در آموزش و پرورش و گزارش یافته‌ها در حوزه‌ی علوم تربیتی». تهران: شورای تحقیقات وزارت آموزش و پرورش.
- ۷۱) کیامنش، علیرضا. (۱۳۷۷). «ضرورت تحقیق در وزارت آموزش و پرورش». مجموعه مقاله‌های پژوهش در آموزش تک‌نگاشت شماره ۱۷، تهران: پژوهشکده تعلیم و تربیت.
- ۷۲) گودرزی، محمد مهدی. (۱۳۹۰). «نهادینه کردن فرهنگ پژوهش از اهداف جهاد دانشگاهی است». مصاحبه با خبرگزاری جمهوری اسلامی، ۱۳۹۰/۸/۲۱.
- ۷۳) گیدنز، آنتونی. (۱۳۷۹). «جامعه‌شناسی». (مترجم منوچهر صبوری)، تهران: نشرنی.
- ۷۴) مانزینی، آندرو. (۱۳۸۵). «آسیب‌شناسی سازمانی با رویکردی کاربردی به حل مشکل و بالندگی در سازمان». (مترجم علی عطا، مرضیه قبادی پور و سعید آل‌لویی)، تهران: موسسه علمی دانش پژوهان برین.
- ۷۵) متین، نعمت‌الله. (۱۳۷۹). «بررسی میزان استفاده از یافته‌های پژوهشی در آموزش و پرورش». شماره دهم، تهران: پژوهشکده تعلیم و تربیت.
- ۷۶) متین، نعمت‌الله. (۱۳۷۹). «کاربست یافته‌های پژوهش: ضرورت‌ها، نظریه‌ها و راه‌کارها». تهران: پژوهشکده تعلیم و تربیت.
- ۷۷) متین نعمت‌الله. (۱۳۸۰). «نقطه عطفی دیگر برای استحکام پژوهش در آموزش و پرورش». پژوهش نامه آموزشی، شماره ۴۲، تهران: پژوهشکده تعلیم و تربیت.
- ۷۸) متین، نعمت‌الله. (۱۳۸۰). «نگاهی گذرا به شکل‌گیری ساختار، تشکیلات و عملکرد تمام پژوهشی در وزارت آموزش و پرورش». پژوهش نامه شماره ۱۰، تهران: پژوهشکده تعلیم و تربیت.
- ۷۹) محمدپور، احمد. (۱۳۹۰). روش تحقیق کیفی، ضدروش ۲. تهران: انتشارات جامعه‌شناسان
- ۸۰) محمدی، مظفر. (۱۳۸۴). «بررسی و شناسایی موانع بکارگیری یافته‌های پژوهشی و ارائه راهکارهای علمی». همدان: سازمان آموزش و پرورش استان همدان.
- ۸۱) محمدی مهر، غلامرضا. (۱۳۸۷)، روش تحلیل محتوا (راهنمای عملی تحقیق)، تهران: انتشارات گنجینه علوم انسانی.
- ۸۲) محمودی کوچکسرایبی، علی اصغر؛ فراهانی، مهدی و رسته مقدم، آر.ش. (۱۳۹۴). «آسیب‌شناسی نظام آموزشی کارکنان با استفاده از الگوی سه‌شاخگی». فصلنامه آموزش و توسعه منابع انسانی، سال دوم، شماره ۵، تابستان، صفحه ۵۱ - ۲۷.
- ۸۳) مقیمی، سید محمد. (۱۳۸۳). «کارآفرینی در نهادهای جامعه مدنی (پژوهشی در سازمان‌های غیردولتی NGOs ایران)». تهران: موسسه انتشارات و چاپ دانشگاه تهران.
- ۸۴) منافی شرف آباد، کاظم؛ زمانی، الهام. (۱۳۹۲). «نقش آموزش عالی در مهندسی فرهنگی جامعه». فصلنامه مهندسی فرهنگی، سال ۸، شماره ۷۷، صص ۱۰۲-۱۲۷.
- ۸۵) منصوری، رضا (۱۳۷۰). «نگرشی بر وضعیت تحقیقات در ایران». فصلنامه سیاست علمی و پژوهشی، شماره ۱۹.
- ۸۶) منصوری، رضا. (۱۳۷۳). «توسعه علمی ایران». تهران: مرکز انتشارات ملی یونسکو در ایران.
- ۸۷) مهر محمدی، محمود (۱۳۷۹). «رابطه میان پژوهش و عمل تربیتی». پژوهش نامه، شماره ۴۴، تهران: پژوهشکده تعلیم و تربیت.
- ۸۸) مهرداد، حسین. (۱۳۸۰). «موانع و محدودیت‌های کاربست یافته‌های پژوهشی». وین‌نامه شماره ۱۰، تهران: پژوهشکده تعلیم و تربیت.
- ۸۹) موسی پور، علیمراد و نجفی، یوسف. (۱۳۸۲). «آموزشی و پرورشی و کاربست یافته‌های تحقیق». مجموعه مقالات همایش کشوری آموزش و پرورش و توسعه سازمان آموزش و پرورش استان آذربایجان غربی.

- Trustworthiness. *Nurse Education Today*, 24(2), 105-112.
- 102) Guillén-Gámez, F.D., Ruiz-Palmero, J., Sánchez-Rivas, E. (2020). ICT resources for research: an ANOVA analysis on the digital research skills of higher education teachers comparing the areas of knowledge within each gender. *Educ Inf Technol* 25, Pp 4575-4589, <https://doi.org/10.1007/s10639-020-10176-6>.
- 103) Harrison, M. I. (2005). *Diagnosing Organizations, Methods, Models, and Process*. Sage Publication. 3rd edition.
- 104) Harrison, M. I. (2014). *Diagnosing Organizational, Methods, Models, and Process*. Software.
- 105) Hennink, Monique M.; Kaiser, Bonnie N. and Marconi, Vincent C. (2017). Code Saturation Versus Meaning Saturation: How Many Interviews Are Enough?, *Qualitative Health Research* 2017, 27(4), pp. 591-608. Available at: <https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/1049732316665344>
- 106) Jason D Fernandes Sarvenaz Sarabipour Christopher T Smith Natalie M Niemi Nafisa M Jadavji Ariangela J Kozik Alex S Holehouse Vikas Pejaver Orsolya Symmons Alexandre W Bisson Filho Amanda Haage. (۲۰۲۰). Research Culture: A survey-based analysis of the academic job market life ۹:e.۵۴۰۹۷
- 107) Jessica C. Harris & Lori D. Patton. (2019). Un/Doing Intersectionality through Higher Education Research, *The Journal of Higher Education*, 90:3, Pp 347-372, DOI: 10.1080/00221546.2018.1536936.
- 108) King, N. (1998). "Template analysis", in G. Symon and C. Cassell (eds.) *Qualitative Methods and Analysis in Organizational Research*, London: Sage.
- 109) Kohlbacher, F. (2006). The Use of Qualitative Content analysis in Case Study research. In *Qualitative Social Research*. Volume 7.NO 1.
- 110) Milkovich, G.T. and Bourdeau J. W, (2004). *Personnel/ Human Resource Management: A Diagnostic Approach*. Business Publications. Inc., 5th ed.
- 111) Millar, P. (2010). *Leadership In Learning and Change: An evaluation of leadership in the context of intergenerating a bible college prograde*, Master of Educational Leadership and Management Thesis, Unitec Institute of Teleology.
- 112) Nabeiei, P. Mousaninezhad, H. & Amini, M. (2015). Barriers that prevent implementation of research in medical education. *Advances in Medical Education*, 1(1), 10-21.
- 113) Neuman, Lawrence W. (2014). *Social Research Methods: Qualitative and Quantitative Approaches*. 7th Ed. USA: Pearson.
- 114) Nuthall, G. (2001). Understanding the role of culture and myth in teaching and learning: A personal Journey. Invited address at the New Zealand Association for Research on Teaching.
- 115) Patton, M. Q. (1990). *Qualitative evaluation and research prods*, Thousand Oaks, CA: Sage.
- 116) Pofi, J.A. (2002). *Organizational Diagnostics: integrating Qualitative and Quantitative*
- ۹۰) میرزایی اهرنجانی، حسن. (۱۳۷۷). «تجزیه و تحلیل عوامل مؤثر بر وجدان کار و انضباط اجتماعی در سازمان». تهران: دانشگاه آزاد اسلامی واحد قزوین.
- ۹۱) میرزایی اهرنجانی، حسن. (۱۳۸۱). «طرح تفصیلی گسترش افقی نو در شناخت و آسیب شناسی سازمان‌های عمومی و دولتی ایران (آب منطقه ای غرب)». تهران: مرکز پژوهش‌های کاربردی دانشکده مدیریت دانشگاه تهران.
- ۹۲) نامی، شمس. (۱۳۷۶). «نظر خواهی از پژوهشگران و مدیران آموزشی درباره عوامل دخیل در عدم کاربست یافته های پژوهشی در سطوح مختلف تصمیم‌گیری در وزارت آموزش و پرورش». تهران: پژوهشکده تعلیم و تربیت.
- ۹۳) نامی، شمس. (۱۳۷۷). «موانع به کارگیری یافته های پژوهشی در تصمیم‌گیری‌های آموزشی». فصلنامه‌ی تعلیم و تربیت، شماره‌ی ۵۴ - ۵۳. تهران: پژوهشکده‌ی تعلیم و تربیت.
- ۹۴) نامی، شمس. (۱۳۸۹). «پژوهش پی ساخت تحول در آموزش و پرورش». ماهنامه پژوهشنامه آموزشی، پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش، شماره ۱۲۰
- ۹۵) نیومن، لاورنس. (۱۳۹۴). «شیوه های پژوهش اجتماعی: رویکردهای کیفی و کمی (جلد دوم)». (مترجم حسن دانائی فرد و سید حسین کاظمی). تهران: موسسه کتاب مهربان نشر.
- ۹۶) همه مرادی، مجید؛ خراسانی، اباصلت و فتحی واجارگاه، کوروش. (۱۳۹۳). «ارزشیابی اثربخشی دوره های آموزش ضمن خدمت شرکت ملی گار ایران بر اساس سه الگوی پاتریک، فیلیپس و سیپ». فصلنامه علمی پژوهشی مدیریت منابع انسانی در صنعت نفت، سال ششم، شماره ۱۹، صص ۱۰۳-۱۳۰.
- 97) Attride-Stirling, J. (2001). Thematic Networks: An Analytic Tool for Qualitative Research", *Qualitative Research*, Vol. 1, No. 3, Pp. 385-405.
- 98) Berthelsen, C. B., Helge-Hazelton, B. (2017). Nursing research culture in the context of clinical nursing practice: Addressing a conceptual problem. *Journal of Advanced Nursing*, 73(5), 1066-1074. <https://doi.org/10.1111/jan.13229>.
- 99) Braun, V. & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, Vol. 3, No. 2, Pp. 77-101.
- 100) De Greef, L., Post, G., Vink, C., & Wenting, L. (2017). *Designing Interdisciplinary Education A practical handbook for university teachers*: Amsterdam University Press.
- 101) Graneheim, U.H., & Lundman, B. (2004). *Qualitative Content Analysis in Nursing Research: Concepts, Procedures and Measures to Achieve*

- Methodology, Journal of Organizational Change Management., 15 (2).
- 117) Race, R. (2011). Contemporary Issues in Education Studies, Multiculturalism and Education. Continuum International Publishing Group. British library Cataloguing-in-Publication Data A catalogue record for this book is available from the British Library. www.continuumbooks.com.
- 118) Rooney JJ, Heuvel LN, Root (2004). Cause Analysis for Beginners' Progress, 37(7):45-53.
- 119) Sabirova, E.G. & Zakirova, V.G. (2015). Formation of pupils' research skills in information and educational environment of elementary school. Social and Behavioral Sciences, 191, 1139-1142
- 120) Sanders, M.R., Ralph, A., Sofronoff, K., Gardiner, P., Thompson, R., Dwyer, S., Bidwell, K. (2008). Every family: a population approach to reducing behavioral and emotional problems in children making the transition to school, The Journal of Primary Prevention, 29(3), 197-222.
- 121) Saunders, Mark ; Lewis, Philip; Thornhill, Adrian (2009). Research methods for business students. Fifth edition. Harlow: Pearson Education
- 122) Saunders, Shyam, (2008). Building Research Culture, China Journal of Accounting Research, Vol. 1, Issue 1, p. 81-83.
- 123) Slade, S., Kathleen, P., Meg, E. Morris. (2018). Frameworks for embedding a research culture in allied health practice: a rapid review. Health Research Policy & System, 29.
- 124) Strauss, A.L. & Corbin, J. (1998). Basics of Qualitative research techniques and Procedures for Developing Grounded Theory, USA, Sage.
- 125) Teddlie, Charles & Yu, Fen (2007). Mixed methods sampling: A typology with examples. Journal of Mixed Methods Research, 1(1), pp. 77-100. Available at: <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.916.7465&rep=rep1&type=pdf>
- 126) Tietze, S. & Nadin, S. (2011). the psychological contact and the transition from office- based to home-based work, Human Resource Management Journal, 21(3), 318-334.
- 127) Van Rijnsoever, Frank J. (2017). (I Can't Get No) Saturation: A simulation and guidelines for sample sizes in qualitative research. PLoS ONE 12(7): e0181689. Available at: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/28746358/>
- 128) Warden, P. (2009). Evaluation System for The Online Training Programs in Meteorology and Hydrology. International Education Studies, 2(4):45-48.
- 129) Weisbord. (1985). Weisbord model. <http://www.weisbordmodel.html>. www.rasanews.ir/NSite/Fullstory/News/?Id=192573-retric2014/4/11.
- 130) White, P.J. and Deevy, Colin. (2020). Designing an Interdisciplinary Research Culture in Higher Education : A Case Study. Interchange Journal, 51(7569), pp 1-27.

A pathological Approach to Teachers' Research Culture based on Root Cause Analysis Method

Abstract

Research is one of the most fundamental needs for achieving the comprehensive advancement and development of a country, and the power and independence of any country is based on research and production of science. Education paves the way for the ethical and intellectual growth of the people of a dynamic society. The institutionalization of research can lead to the excellence of education and, in a word, comprehensive development by synergizing ideas. Education is the basis for people's intellectual and ethical growth in a dynamic society and the teacher, as one of the important elements of education, has a very sensitive role. Any fundamental change in the structure of this social institution depends on research in the field of education in the country, and as long as education benefits from research, this institution will grow and excel. Research skill is one of the critical skills and capabilities of 21st-century teachers. New thinking and practical action must arise from the teachers because they are consumers of educational ideas, so they should participate in producing these ideas. Also, Awareness of the barriers to research and its root pathology in order to effectively plan for the quantitative and qualitative improvement of research, efforts to spread the research culture and improve its status seems necessary and research and its problems should be considered with a systematic view. The purpose of the present research was to identify the damages of research culture in teachers in Kurdistan province. This research was qualitative in terms of strategy and considering that it is looking to discover the damages and barriers of research culture and its purpose was exploratory, thematic analysis method has been used. At first, the intended damage was extracted from interviews with 16 organizational and academic experts by theoretical sampling and finally 3 organizing themes of structural factors, background factors and behavioral factors and 56 basic themes were extracted. Teacher's interest in research activities should be considered equivalent to the advancement of the quality of education and, consequently, the development of the country. In order to improve the quality of education and educational effectiveness, teachers' necessary skills and capabilities should be strengthened. If research is institutionalized among teachers, it can lead to a fundamental change in educational methods and models, enrichment of the educational environment and the structure of education, and lead to the scientific and skill excellence of teachers and transform individual talents and creativity into innovation

Keywords: research culture, Root Cause Analysis (RCA), structural factors, behavioral factors, background factors.

